

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

โดย
นายอิทธิโชค นาคสนอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตาม
กระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

โดย
นายอิทธิโชค นาคสนอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF CRITICAL READING ABILITY BY USING GPAS PROCESS
FOR MATTHAYOMSUKSA 6 STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (TEACHING THAI LANGUAGE)
Department of Curriculum and Instruction
Silpakorn University
Academic Year 2022
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการ
จัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6

โดย นายอิทธิโชค นาคสนอง

สาขาวิชา การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข
รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมพุ่ม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สง่า วงศ์ไชย)

61255410 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, การเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

นาย อธิโชค นาคสนอง: การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจู้ย

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิด GPAS 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ห้อง 4 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 44 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย พบว่า

1) ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

61255410 : Major (TEACHING THAI LANGUAGE)

Keyword : CRITICAL READING, TEACHING WITH GPAS PROCESS

MR. Ittichoke NAKSANONG : The development of critical reading ability by using GPAS process for matthayomsuksa 6 students Thesis advisor : Atikamas Makjui, Ph.D.

The purposes of this study were to 1) compare the critical reading ability of Matthayomsuksa 6 students before and after learning with GPAS process and 2) study the students' opinions towards learning with GPAS process. The sample students were from Matthayomsuksa 6, room 4, 2nd semester of 2022 academic year. There were 44 sample students selected by simple random sampling. The research tools consisted of 1) lesson plans. 2) critical reading ability test. and 3) questionnaire on the students opinion toward GPAS process. The data were analyzed by mean (M), standard deviation (S.D.), and t - test for dependent Samples.

The study found as follow;

- 1) The critical reading ability of Matthayomsuksa 6 students after using GPAS process significance higher than before using GPAS at .05 level.
- 2) The opinion of Matthayomsuksa 6 students toward learning with GPAS process were at a high agreement level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตาและความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร. อธิมาส มากจ้อย รองศาสตราจารย์สมพร ร่วมสุข และรองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษาเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ชี้แนวทางอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้กำลังใจในการต่อสู้อุปสรรค ด้วยความเมตตา และปรารถนาดีเสมอ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา หอมพุ่ม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สง่า วงศ์ไชย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่อง จนสำเร็จและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย และชอบใจนักเรียนชั้น ม.6/4 ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณครูธนภฤต เสี่ยงหู้ ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ ผศ.บุษกร บัณฑิต อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และคุณครูชนิสรา สงวนไว้ ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์แห่งงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา คุณอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้เขียนหนังสือ ตำราทุกเล่ม ที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นาย อธิธิโชค นาคสนอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS.....	8
คำถามการวิจัย.....	10
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
สมมติฐานการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	13
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และ หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	15
1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย.....	15

1.2	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	16
1.3	คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สาระที่ 1 การอ่าน	16
1.4	หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้น ม.6	17
1.5	โครงสร้างรายวิชา ภาษาไทย 6 (ท33102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน.....	18
2.	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	20
2.1	ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	20
2.2	ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	20
2.3	หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	21
2.4	การวัดและการประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	23
2.5	ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	25
3.	กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS	26
3.1	ที่มาของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS	26
3.2	หลักการ/แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบ GPAS	27
3.3	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS	29
4.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
4.1	งานวิจัยในประเทศ	33
4.2	งานวิจัยต่างประเทศ	39
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
	รูปแบบการวิจัยวิจัย.....	42
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
	การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43

การดำเนินการทดลอง	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS.....	51
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้าน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS.....	52
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผล.....	57
ข้อเสนอแนะ	60
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	60
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	61
รายการอ้างอิง	62
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
ภาคผนวก ข ตารางผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามกระบวนการ GPAS.....	81
ภาคผนวก ง แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้ ตามกระบวนการ GPASนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	84
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS.....	95
ประวัติผู้เขียน	100

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	16
ตารางที่ 2 โครงสร้างรายวิชา ภาษาไทย 6 (ท33102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2	18
ตารางที่ 3 รูปแบบการวิจัย.....	42
ตารางที่ 4 ตารางแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการ GPAS เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	44
ตารางที่ 5 รายละเอียดการสร้างแบบทดสอบ.....	45
ตารางที่ 6 เกณฑ์การกำหนดค่าระดับความคิดเห็น	47
ตารางที่ 7 เกณฑ์การแปลความหมายค่าความคิดเห็น	48
ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS.....	51
ตารางที่ 9 ผลความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ GPAS.....	52
ตารางที่ 10 แบบสำรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผนการจัดการเรียนรู้	71
ตารางที่ 11 แบบสำรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	75
ตารางที่ 12 แบบสำรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มี ต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS	77
ตารางที่ 13 ค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับที่นำไปใช้จริง จำนวน 30 ข้อ.....	78
ตารางที่ 14 ผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS	79

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
ภาพที่ 2 โครงสร้างของ GPAS.....	29

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าและน่าภาคภูมิใจของคนไทยทุกคน เพราะนอกจากจะเป็นภาษาประจำชาติแล้ว ยังเป็นเครื่องมือและสื่อกลางที่ใช้ในการสื่อความหมาย ใช้ในการแสวงหาความรู้ สิ่งต่าง ๆ ศาสตร์ต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมทั่วไป รวมทั้งสร้างความเข้าใจในการดำเนินชีวิตอันดีต่อกันระหว่างคนในสังคม นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในด้านการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของชาติ แต่ในสภาวะการณ์ของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียุคสังคมข่าวสารเช่นปัจจุบันนี้ อาจทำให้พบปัญหาและข้อบกพร่องทางความคิดได้ ดังนั้นเพื่อให้ทันต่อการพัฒนาของกระบวนเหล่านี้ การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากเพราะจะทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ใช้ในกิจการงานต่าง ๆ ฉะนั้นบุคคลใดที่สามารถใช้ภาษาไทยได้ดี จะเป็นผู้ที่มีโอกาสดีกว่าบุคคลอื่น เป็นที่ยอมรับของสังคม และสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการจัดการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยมากขึ้น การเรียนรู้ภาษาไทยมิใช่เพียงแต่ให้อ่านออก ท่องจำได้ หรือเขียนตามคำบอกของครูได้เท่านั้น แต่ทว่าผู้เรียนจะต้องสามารถอ่าน วิเคราะห์ มีวิจารณญาณในการอ่าน และสื่อสารความคิด ความต้องการของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้เข้าใจได้ ซึ่งการเรียนรู้ภาษาไทยนับได้ว่าเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถนำประสบการณ์ความรู้ไปใช้ในการเพิ่มศักยภาพของตนเอง นอกจากนี้ยังมุ่งไปในด้านการสอนภาษาเพื่อเสริมศักยภาพการคิด ผู้เรียนที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความคิดที่มากพอจะสามารถสร้างองค์ความคิดได้อย่างลึกซึ้ง และคิดได้อย่างรอบคอบ ขณะเดียวกันก็มุ่งให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ (กรมวิชาการ, 2546)

การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน คือการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในปัจจุบันได้เพิ่มทักษะการดูเข้ามาอีกทักษะหนึ่ง ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนทักษะเหล่านี้จนเกิดความชำนาญ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านเป็นทักษะการรับสารที่สำคัญ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้โดยไม่มีขีดจำกัดทำให้เป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น ยิ่งในยุคปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ เป็นจำนวน

มาก ทำให้การติดต่อสื่อสารและรับข้อมูลข่าวสารได้ในรูปแบบที่แตกต่างกัน ผู้คนต้องแสวงหาความรู้ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์โดยอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าความรู้เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ผู้ที่มีคุณลักษณะการอ่านที่ดีจะเป็นผู้ที่นำความรู้มาปรับใช้ในการปรับปรุงตนเอง สังคม และประเทศชาติได้ ซึ่งวรรณิ โสมประยูร (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสรุปได้ว่า การอ่านเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้คนมีความสามารถในการดำรงชีวิตมากขึ้นและได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทุกคนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ยังทำให้ผู้คนรู้สึกมีความสุขและช่วยให้ผู้คนได้ใช้ความคิดที่สร้างสรรค์และส่งผลให้มีสุขภาพที่ดี

นอกจากนี้ นภดล จันทร์เพ็ญ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันมีหนังสือให้เลือกอ่านมากมาย การอ่านช่วยให้เราสามารถหาความรู้ความบันเทิง สร้างเสริมประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ทั้งการศึกษา อาชีพ การงานและการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม ทั้งนี้ สถาบันภาษาไทย (2557) ได้สรุปการปาดทฐาของสมเด็จพระชนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านทำให้ได้รับรายละเอียดความรู้มากกว่าการค้นคว้าความรู้ด้วยรูปแบบอื่น ๆ ผู้อ่านสามารถอ่านสื่อต่าง ๆ ได้โดยไม่มีกรจำกัดของกาลเทศะ สามารถนำติดตัวไปที่ต่าง ๆ ได้ ผู้อ่านสามารถพัฒนาการคิดและจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน รวมทั้งผู้อ่านสามารถสร้างแนวความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง พิจารณาเนื้อหารายละเอียดได้ด้วยตนเอง รวมทั้งหนังสือบางเล่มสามารถนำไปปฏิบัติแล้วเกิดผลดีด้วย

สรุปได้ว่า การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษา และการแสวงหาความรู้ในแขนงต่าง ๆ การอ่านจะช่วยพัฒนาสติปัญญาและเพิ่มพูนความรู้ เพราะในขณะที่อ่านผู้อ่านจะต้องใช้สติปัญญาในการวิเคราะห์วินิจฉัยสิ่งที่อ่าน ตลอดจนนำสิ่งที่อ่านมาสร้างเป็นองค์ความรู้ของตนเอง ผู้ที่อ่านมากเท่าใดก็ยิ่งมีความรู้เพิ่มมากขึ้นตามปริมาณของการอ่าน การอ่านย่อมต้องอาศัยวิจารณญาณในการพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล

โลกปัจจุบันเป็นโลกแห่งเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก สามารถแสวงหาความรู้ และรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการรับสารเหล่านี้ต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นพื้นฐาน และการอ่านที่จำเป็นต้องใช้อย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน คือ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่ครอบคลุมพฤติกรรมด้านการอ่านหลายด้าน ตั้งแต่ระดับการแปลความ ตีความ จนไปถึงการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้นนักวิชาการศึกษาได้มีการอธิบายความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ดังนี้

เฉลิมลาภ ทองอาจ และพาวินี หล้าประเสริฐ (2554) กล่าวสรุปไว้ว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญ เป็นทักษะการสื่อสารที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้อ่านจะใช้เหตุและผลในการพิจารณาเหตุและผลที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในงานเขียน การใช้เหตุและผลในการพิจารณาเหตุและผล หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดของผู้อ่านกับความคิดของผู้เขียน ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูล ประเด็นความคิด แนวคิด หรือสารบางอย่างมาสู่ผู้อ่าน และกลวิธีที่จะทำให้ประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวมีน้ำหนักหรือโน้มน้าวให้ผู้อ่านเชื่อถือ ก็คือการใช้เหตุผล ประจักษ์หลักฐาน หรือข้อมูลสนับสนุนในลักษณะอื่น ๆ อันจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อว่า สิ่งที่เขียนนั้นเป็นจริงหรือควรเชื่อ ในขณะที่เดียวกันผู้อ่านต้องตรวจสอบการให้เหตุผลของผู้เขียนว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ลักษณะเช่นนี้จึงกล่าวได้ว่าผู้อ่านมีวิจารณญาณอย่างแท้จริง

การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้นักเรียนนั้น ย่อมต้องอาศัยทักษะการใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญ และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้ความจริง เพื่อให้ความถูกต้องเกิดขึ้น โดยใช้การแปลความ การตีความเนื้อหา และหาบทสรุปอย่างมีเหตุผล นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการอ่านค้นหาข้อมูลและแนวคิดที่พบในเนื้อหา ส่วนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นขั้นตอนเพื่อประเมินเนื้อหาและประเมินการคิดการตัดสินใจเพื่อการยอมรับและเชื่อถือได้ ทั้งนี้ยังหมายถึงการอ่านที่ผู้อ่านนำเอาวิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณใช้ในการรับรู้รายละเอียดจากการอ่าน เพื่อประเมินสิ่งที่อ่านและตัดสินใจว่าสิ่งที่ผู้เขียนถ่ายทอดมีเหตุผลน่าเชื่อถือหรือไม่ ดังนั้น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นการอ่านขั้นสูงที่จำเป็นต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเป็นพื้นฐานในการพินิจพิจารณาในขั้นสูงต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของสื่อข่าวสารเช่นปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะจะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบ และเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล (สุชาติ วรรณขาว, 2549)

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือการอ่านที่ผู้อ่านต้องระบุข้อมูลและจำแนกประเภทของข้อมูล ระบุแนวคิดที่มาในภูมิหลังของข้อมูลที่พบ ประกอบไปด้วยการใช้ทักษะในการพิจารณา การแยกประเด็น การเปรียบเทียบเนื้อหาที่แตกต่าง การพิจารณาว่ารายละเอียดใดเป็นจริงรายละเอียดใดเป็นเท็จ รวมไปถึงการค้นหาข้อสันนิษฐาน ข้อตกลงเบื้องต้นต่าง ๆ ที่ปรากฏ การนำสิ่งที่ได้ไปใช้ในเหตุการณ์ใหม่ที่ต้องอาศัยข้อมูล จากประสบการณ์เดิมมาร่วมพิจารณาถึงความสัมพันธ์ในเหตุผลของข้อมูลที่มีอยู่ โดยการจัดแจกจัดกลุ่ม และลำดับความสำคัญของข้อมูล เพื่อหาทางเลือกที่เป็นไปได้ โดยมุ่งเน้นที่การพิจารณาเชื่อมโยงเหตุการณ์และสถานการณ์ (ยุพคิน ไชยรบ, 2553)

สำนักงานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ซึ่งมีบทบาทอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลจึงได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยไว้ 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด สาระหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม โดยในแต่ละสาระกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจนว่าเมื่อนักเรียนเรียนจบแต่ละระดับชั้นแล้วจะต้องมีคุณภาพ นักเรียนที่มีความสามารถเรียนรู้ เข้าใจและประยุกต์ใช้ภาษาไทยให้เกิดประโยชน์กับตนเองในด้านการศึกษาแขนงอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ได้กำหนดมาตรฐานในสาระที่ 1 สาระการอ่าน วิชาภาษาไทยไว้ว่า “ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ” ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการ จะส่งเสริมให้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งที่ครูภาษาไทยจะต้องเสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะดังกล่าว แต่ในปัจจุบันการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับชั้นมัธยมศึกษายังไม่สำเร็จเท่าที่ควร ดังที่การุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์ (2555) กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนไว้ว่า ปัญหาเรื่องการอ่านหนังสือไม่เข้าใจหรืออ่านไม่รู้เรื่องนั้น ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญมาก และเป็นสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างยิ่ง การจะเป็นนักอ่านที่ดีจะต้องมีลักษณะนิสัยที่สำคัญอย่างยิ่ง คือต้องอ่านให้เข้าใจถึงเรื่องหรือให้ชัดเจน จะไม่อ่านคร่าว ๆ แบบผ่านไปที ดังคำกล่าวที่ว่า “การที่จะอ่านหนังสือให้เข้าใจได้นั้น ข้อสำคัญคือต้องมีความสนใจและความตั้งใจ ถ้าเราตั้งใจอย่างดีแล้ว เราจะเข้าใจข้อความที่อ่านได้เสมอ” การอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจนั้น จึงอาจมีสาเหตุมาจากปัญหาหลายประการ เกิดจากผู้เรียนไม่มีพื้นฐานความรู้เพียงพอ มีความกังวลเรื่องคำ ทำให้การอ่านไม่ต่อเนื่อง เลือกวิธีอ่านไม่ตรงจุดมุ่งหมาย รวมทั้งไม่มีสมาธิในการอ่าน และไม่ตั้งใจอ่านอย่างจริงจัง สติปัญญาไม่ดี ขาดคำแนะนำที่ดี ในการอ่าน และมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ปัญหาจากตัวนักเรียนแล้วนั้น ปัญหาจากครูผู้สอนเองก็ยังมีให้เห็นอยู่เช่นกัน ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2556) และครรชิต มนูญผล (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ครูผู้สอนที่ดีต้องรู้สึกมีแรงจูงใจต่อการจัดการเรียนการสอน ครูต้องมีความมั่นใจและศรัทธาในความพยายามตน สามารถจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ดึงความสนใจของผู้เรียนได้ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการปรับหรือพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ และการนำแนวคิดมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เป็นวิธีที่จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีส่วนช่วยที่สำคัญในการสร้างบรรยากาศ เอื้อต่อการเชิญชวนให้คนเข้าไปศึกษาค้นคว้า

แม้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ เพราะเป็นพื้นฐานของการอ่านในระดับที่สูงขึ้นและได้กำหนดให้เป็นเนื้อหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย แต่จากประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้วิจัยพบว่า การเรียนการ

สอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (แก้วใจ เทียนธรรม และศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์, 2565) เกี่ยวกับปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นสรุปได้ว่า การสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรนั้น เพราะนักเรียนยังขาดนิสัยในการรักการอ่าน และยังขาดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าภายนอกห้องเรียน ประกอบกับนักเรียนไม่ชอบการอ่านข้อความหรือบทความที่มีขนาดยาว นักเรียนไม่สามารถแปลความ ตีความ วิเคราะห์ความ สังเคราะห์ความ และประเมินคุณค่าจากสิ่งที่อ่านได้ สังเกตได้จากพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในขณะที่กำลังเรียนรู้ รวมถึงพิจารณาได้จากผลงานของนักเรียน อีกประการหนึ่งคือนักเรียนมักสนใจและให้ความสำคัญอยู่กับการใช้เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ สนใจในการเล่นเกมนคอมพิวเตอร์ และให้ความสำคัญกับสื่อทางอินเทอร์เน็ต ฯลฯ ทำให้นักเรียนขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน นอกจากปัจจัยจากตัวผู้เรียนแล้ว อีกหนึ่งปัจจัยที่พบและทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเรื่องของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก็คือ ครูขาดวิธีการและเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ ซึ่งยุพดิน ไชยรบ (2553) ได้กล่าวว่า นักเรียนมักจะอ่านเพื่อความเข้าใจเรื่องราวมากกว่าจะคิดอย่างมีวิจารณญาณ ครูควรหาวิธีหรือสื่อการสอนเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้ได้ผลตามเป้าประสงค์ อาจต้องอาศัยประสบการณ์ของครู อาศัยหนังสือเรียน อุปกรณ์และอื่น ๆ ครูผู้สอนมีหน้าที่ที่สำคัญควบคู่กับนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน ถ้าเลือกวิธีการสอนที่เกี่ยวข้องและมีความเหมาะสมกับรายละเอียดวิชา ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ก็จะสามารถช่วยในการเรียนการสอนสำเร็จตามเป้าประสงค์ของหลักสูตรได้

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์พบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนและผลการเรียนของผู้เรียน ซึ่งหากไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขอาจส่งผลกระทบต่อตัวผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับสภาพ วิธีการ และกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ที่นอกจากจะต้องพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว ยังจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตัวของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีปัญญา และมีความสุขในการเรียนด้วย จึงควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องให้ความสำคัญถึงคุณค่าศักยภาพของผู้เรียนในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านพหุปัญญา ทั้งกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน และกระบวนการเรียนรู้ (learning process) ของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กัน ผู้เรียนจะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ และค่านิยมอย่างกลมกลืนกัน หล่อหลอมเป็นสมรรถนะ รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในการ

สร้างความรู้ใหม่ โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก รวมทั้งกระตุ้นด้วยคำถามที่ท้าทาย เพื่อให้ผู้เรียนฝึกคิดและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Eisner, 2002; Gardner, 1995; Jacob, 2010; Dewey, 1963) รวมถึงปรับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สอดคล้องกับพัฒนาการสมองแต่ละช่วงวัย ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนให้เด็กทุกคนบรรลุศักยภาพสูงสุดของตน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) และใช้วิธีวัดผลและการป้อนรายละเอียดย้อนกลับ ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนในหลายด้านทั้งเกี่ยวกับชิ้นงาน วิธีการ การกำหนดตนเอง ช่วยให้นักเรียนยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงตนเอง และใช้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการเรียนรู้ต่อยอด ส่งเสริมให้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีสภาพจิตใจที่แข็งแกร่ง แม้ในความพลาดพลั้งหรือบกพร่องของกระบวนการทำงานหรือชิ้นงาน ผู้เรียนจะมองว่า เป็นการเรียนรู้และโอกาสในการพัฒนาตน

จากการประมวลปัญหาและสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีความบกพร่องในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า สาเหตุจากครูและกลวิธีการสอนของครูมีส่วนสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นครูควรจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนและเทคนิคการสอนรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้เสนอแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การสอนด้วย Story line การสอนด้วยแผนภาพโครงเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาความคิดโดยการใช้คำถาม วิธีสอนตามคู่มือครู วิธีสอนโดยการเล่านิทาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CAT (Classroom Assessment Techniques) เทคนิคการร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning Strategies) นอกจากวิธีการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น พบว่าวิธีสอนที่มีความเหมาะสมและน่าสนใจที่จะนำมาใช้ในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงเนื้อหาและจดจำข้อมูลได้อย่างแม่นยำ อีกทั้งยังนำความรู้ใหม่ไปปรับกับความรู้เดิมที่มีอยู่ และยังส่งเสริมให้นักเรียนได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน พร้อมทั้งได้แสดงออกทางความคิดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้องสมเหตุสมผล

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) (2560) กล่าวว่า กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ GPAS เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถถักทอความรู้ทักษะกระบวนการ และค่านิยมอย่างกลมกลืนในกระบวนการขั้นต่าง ๆ โดยไม่ติดกับเนื้อหาวิชา จึงสามารถนำไปใช้ได้กับทุกวิชาและการเรียนรู้ที่ต้องใช้ศาสตร์ต่าง ๆ มาสัมพันธ์กัน เมื่อนักเรียนมีความสนใจ ความถนัดด้านใด สามารถเริ่มจากคำถามข้อสงสัยของตนหรือของกลุ่ม แล้วแสวงหาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นความรู้ที่เป็นหลักการ แล้วนำหลักการที่ได้ไปประยุกต์ใช้สร้างผลงาน นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์กับชุมชน มีการประเมินกำกับตนเอง ประเมินผลที่เป็นคุณค่าต่อสังคม รวมทั้งสิ่งที่ต้องพัฒนาต่อไป เกิดเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงของชุมชน แล้วจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาสมรรถนะของนักเรียนซึ่งสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคม ดังนั้น กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS)

จึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงตามทิศทางของการเรียนรู้ที่จะช่วยสร้างอนาคตที่ดี

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอน GPAS คือทักษะกระบวนการคิด 4 ประการ ซึ่งเรียกว่า GPAS 4 Step ประกอบด้วย gathering : การรวบรวมและเลือกข้อมูล processing : การจัดกระทำข้อมูล applying : การประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ สื่อสารและนำเสนอ self – regulating : การกำกับตนเอง หรือ การเรียนรู้ได้เอง ทักษะกระบวนการคิด GPAS จึงเป็นวิธีและมีจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน และนำไปปรับใช้ในการกระทำจริง ใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องในสถานการณ์ต่าง ๆ สิ่งที่ได้จากขั้นตอนวิธีการเหล่านี้ จะผสมผสานเกิดขึ้นภายในตัวของผู้เรียนจะกลายเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียน และถ่ายทอดออกมาในการกระทำภาระงานหรือการกระทำที่ครอบคลุมหมาย (ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน, 2562)

สำหรับการนำวิธีการสอนแบบ GPAS มาใช้ประกอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น คณิงนิตย์ ดีพันธ์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ GPAS เป็นวิธีการสอนที่เสริมสร้างให้นักเรียนกล้าใช้ความคิดอย่างเป็นระเบียบ มีการคิดตามกระบวนการด้วยตัวเอง ผู้เรียนจะได้อ่านและใช้ความคิดทบทวนทั้งยังใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ประเมินค่า รายละเอียดที่พบในบทอ่าน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และความเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง สอดคล้องกับขั้นการจัดการเรียนรู้ด้วย GPAS ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2553) และทองสุข รวยสูงเนิน (2552) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ GPAS จะเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนในการอ่านได้ การที่นักเรียนเรียนรู้การจัดการข้อมูลที่รวบรวมมาเมื่อเพียงพอแล้ว นำผลลัพธ์ของข้อมูลไปใช้ มีการตรวจสอบตนเอง จัดลำดับการนำเสนอเนื้อหาให้เหมาะสม อ่านแล้วเข้าใจ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านเอง

จากปัญหาและแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงสนใจจะนำแนวคิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ GPAS มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS

กรอบการพัฒนาการคิดโดยใช้กระบวนการ GPAS เกิดขึ้นจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดโครงสร้างทักษะกระบวนการคิด 4 ประการ คือ การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering) การจัดกระทำข้อมูล (Processing) การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) และการกำกับตนเอง (Self – regulating) เรียกรวม ๆ ว่า GPAS โดยนำอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของโครงสร้างทักษะกระบวนการคิดนั้นมาใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering) คือ การกำหนดประเด็นเพื่อรวบรวมข้อมูล กำหนดเป้าหมาย สังเกตด้วยประสาทสัมผัส

ขั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล (Processing) คือ การจำแนก เปรียบเทียบ จัดกลุ่ม สรุป เชื่อมโยง ไตร่ตรองด้วยเหตุผล

ขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) คือ การประเมินทางเลือก ใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และนำความรู้ไปปรับใช้

ขั้นที่ 4 ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self – regulating) คือ การตรวจสอบและควบคุมความคิด

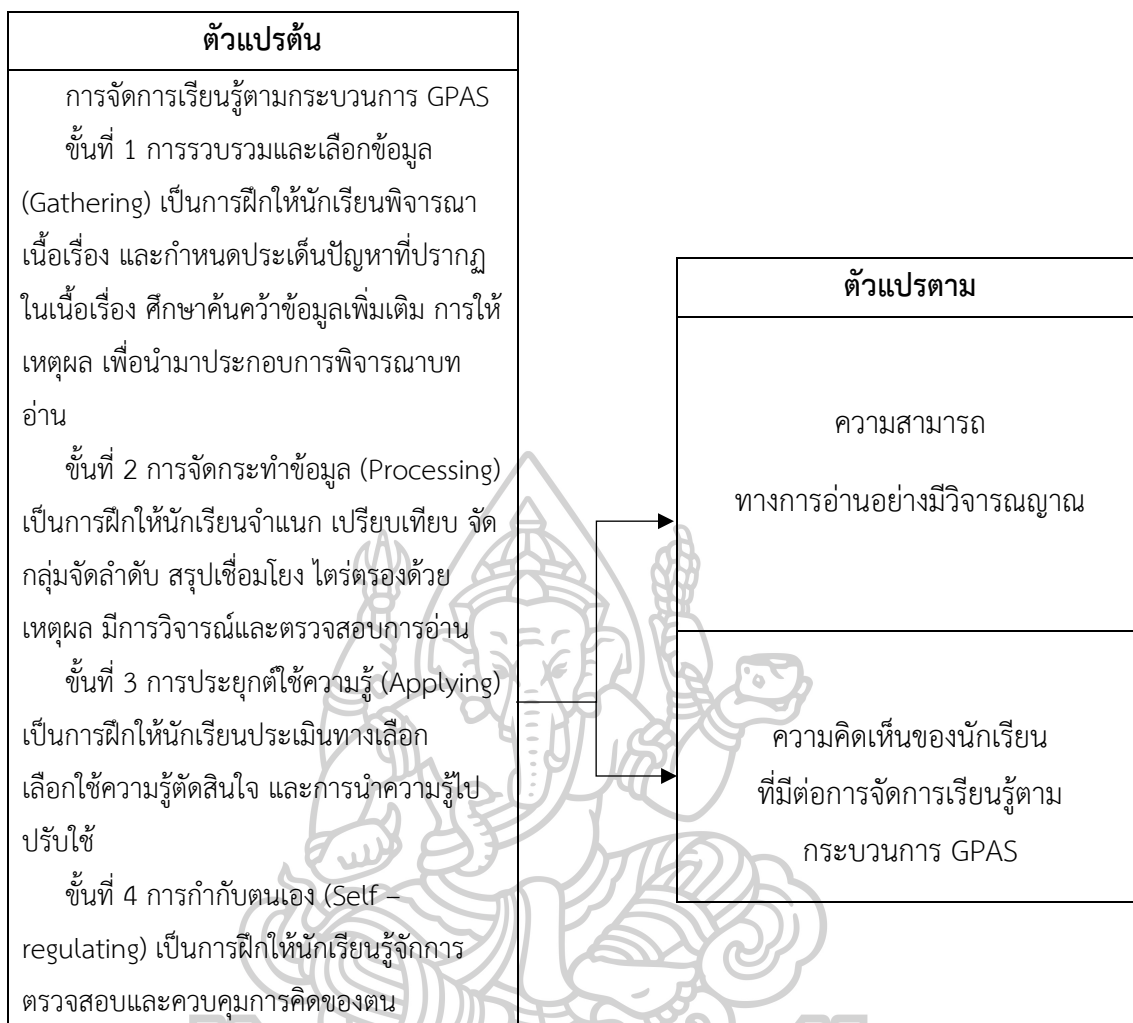
ทั้งนี้การออกแบบการเรียนรู้โดยครูต้องกำหนดว่า ควรสรุปความรู้จากเรื่องที่เรียน เป็นความรู้ที่ได้จากการเรียบเรียงความคิดของตนเอง ทฤษฎีที่เรียนรู้นั้นจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อครูจัดการเรียนการสอนให้ผ่านขั้นของการเก็บข้อมูล และพิจารณาเนื้อหาสำคัญที่เกี่ยวข้อง นำรายละเอียดที่ได้มาดำเนินการจัดข้อมูลให้เป็นกลุ่ม จำแนกตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปปรับใช้จริง ใช้ในการแก้ข้อบกพร่องในสถานการณ์ต่าง ๆ ข้อสรุปที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้ที่ส่งสมภายในตัวของผู้เรียนจะกลายเป็นตัวตน เป็นลักษณะนิสัยของผู้เรียน เมื่อฝึกฝนเช่นนี้บ่อยครั้งจะนำไปสู่การเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตลอดการเรียนรู้ตามขั้นตอนนี้ครูต้องฝึกโดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบทบทวนความคิด เพื่อปรับปรุงในขณะดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

นอกจากนี้ ศักดิ์สิน โจรจน์สราญรมย์ (2560) กล่าวว่า ทักษะการคิดในแต่ละองค์ประกอบของโครงสร้างทักษะการคิดแบบ GPAS มีทักษะที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ ทักษะการคิดระดับรวบรวมข้อมูล (Gathering skill : G) หมายถึง ความสามารถในการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน เพื่อจะได้คัดเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทักษะการ

คิดระดับการจัดกระทำข้อมูล (Processing skill : P) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญมาจัดเรียงให้เป็นลำดับว่าอะไรมาก่อนมาหลัง และบอกความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันของข้อมูล ทักษะการคิดระดับการประยุกต์ใช้ (Applying skill : A) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ ไปใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ทักษะการคิดระดับการกำกับตนเอง (Self – regulating skill : S) ชั้นนี้จะเป็นการตรวจสอบและควบคุมความคิด หมายถึง การที่บุคคลรู้หรือเข้าใจถึงความคิดของตนเอง ไตร่ตรองก่อนที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการประเมินการคิดของตนเองและใช้ความรู้นั้นในการควบคุมหรือกำกับการกระทำของตนเอง ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนควบคุมกำกับการกระทำของตนเอง การตรวจสอบความก้าวหน้าและการประเมินผล

จากการศึกษาแนวคิดหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 13 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 450 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ห้อง 4 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 44 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในเนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ช่วงชั้นที่ 4 สาระที่ 1 สาระการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาตรฐาน ท 1.1 ตัวชี้วัด ม.4-6/2 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/7 และ ม.4-6/8 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้ 1) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทความ 2) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสารคดี 3) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องสั้น และ 4) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทอ่านร้อยกรอง จำนวนเรื่องละ 2 คาบเรียน ทดสอบก่อนเรียน 1 คาบเรียน ทดสอบหลังเรียน 1 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 10 คาบเรียน (5 สัปดาห์)

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาการทดลอง 5 สัปดาห์ โดยจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวมเวลาการทดลองทั้งสิ้นจำนวน 10 คาบเรียน รวมการทดสอบก่อนและหลังเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัยไว้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาขั้นตอนการเรียนการสอนอ่าน ดังนี้ ให้ผู้เรียนอ่านเรื่องและใช้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดรอบคอบ เป็นการเน้นกระบวนการคิดที่สัมพันธ์กับการอ่าน โดยผู้เรียนอ่านข้อความจากบทอ่านแล้วใช้การสังเกต การวิเคราะห์ การรวบรวม การจำแนก การตัดสินใจ เรียบเรียงความคิดของตนเองเพื่อสรุปเป็นความคิดรวบยอด การขยายความรู้จากบทอ่าน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering) เป็นการฝึกให้นักเรียนพิจารณาเนื้อเรื่อง และกำหนดประเด็นปัญหาที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม การให้เหตุผลเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาบทอ่าน

ขั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล (Processing) เป็นการฝึกให้นักเรียนจำแนก เปรียบเทียบ จัดกลุ่มจัดลำดับ สรุปเชื่อมโยง ไตร่ตรองด้วยเหตุผล มีการวิจารณ์และตรวจสอบการอ่าน

ขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) เป็นการฝึกให้นักเรียนประเมินทางเลือก เลือกใช้ความรู้ตัดสินใจ และการนำความรู้ไปปรับใช้

ขั้นที่ 4 การกำกับตนเอง (Self – regulating) เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการตรวจสอบและควบคุมการคิดของตน

2. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านของผู้เรียนในการพิจารณาตอบคำถาม การให้เหตุผล สรุปสาระสำคัญ ตีความ การใคร่ครวญ ตัดสินใจ และประเมินคุณค่าสิ่งที่อ่านได้อย่างสมเหตุผล โดยเข้าใจความหมายโดยนัยของถ้อยคำ อารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน สามารถแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น โดยมีแนวทางในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้ ผู้เรียนทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน จับประเด็นความคิดสำคัญของเรื่อง พิจารณาความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ตีความ วิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น แสดงความรู้สึกและประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งประเมินได้จากคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ซึ่งทำให้นักเรียนได้พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น
2. ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.1) ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.2) ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.3) หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.4) การวัดและการประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.5) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

3.1) ที่มาของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

3.2) หลักการ/แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

3.3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1) งานวิจัยในประเทศ

4.2) งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 1-6,21-22) ได้กล่าวถึงหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มีแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีความสามารถ และเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามกรอบกระบวนการและแนวคิดของเนื้อหา รวมทั้งทักษะกระบวนการตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนตามระดับช่วงชั้น มีการกำหนดกรอบแนวคิดเป็นพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความรู้ ความสามารถ และบรรลุตามมาตรฐานและตัวชี้วัด กำหนดเป้าประสงค์ในการวัดประเมินผล ของผู้เรียนตามทิศทางที่เหมาะสม และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พัฒนาให้ ผู้เรียนเกิดทักษะพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในรายวิชาภาษาไทย กำหนดให้มี 5 สาระ คือ

สาระที่ 1 การอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

1.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ชั้น	ตัวชี้วัด
ม.4 - 6	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน 2. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน 3. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล 4. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต 5. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล 6. ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด 7. อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิดผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน 8. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ 9. มีมารยาทในการอ่าน

1.3 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สาระที่ 1 การอ่าน

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องและเข้าใจ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึก ย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

1.4 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ม.6

ภายหลังจากกระทรวงศึกษาธิการ มีคำสั่งให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสารະภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2560 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ลงวันที่ 5 มกราคม 2561 รวมทั้งประกาศ เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2561

อย่างไรก็ตาม โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน โดยคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ประชุมปรึกษาหารือ ทบทวน ปรับปรุง และจัดทำเอกสารหลักสูตรโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน พุทธศักราช 2561 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ สำหรับสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.5 โครงสร้างรายวิชา ภาษาไทย 6 (ท33102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน

ตารางที่ 2 โครงสร้างรายวิชา ภาษาไทย 6 (ท33102) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน
1	ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับการคิด	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของการคิด - ประเภทของการคิด - การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า - การคิดอย่างมีวิจารณญาณ 	4
2	การใช้ภาษาที่งดงาม	<ul style="list-style-type: none"> - ความงามของภาษา - คุณค่าทางวรรณศิลป์ - การใช้โวหารภาพพจน์ 	6
3	กาพย์เห่เรือ	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของกาพย์เห่เรือ - ลักษณะของคำประพันธ์ - การถอดความคำประพันธ์ 	6
4	ภาษากับเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - หลักการใช้เหตุผล - การอนุมาน - การพิจารณาเหตุผลจากสิ่งที่อ่าน - การพิจารณาเหตุผลจากการฟัง ดู พูด 	6
5	สามัคคีเภทคำฉันท์	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของกาพย์เห่เรือ - ลักษณะของคำประพันธ์ - การถอดความคำประพันธ์ 	6

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน
6	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	<ul style="list-style-type: none"> - การอ่านเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมี วิจารณญาณ - การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจาก บทความวิชาการ - การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทอ่าน ร้อยกรอง - การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสารคดี - การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องสั้น 	10
7	การสอบกลางภาคเรียน		1
8	การสอบปลายภาคเรียน		1
รวม			40

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตรของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกแผนการเรียน เรียน วิชาภาษาไทย 6 เป็นวิชาพื้นฐาน ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อ 1) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทความ 2) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสารคดี 3) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องสั้น และ 4) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทอ่านร้อยกรอง จำนวนเรื่องละ 2 คาบเรียน ทดสอบก่อนเรียน 1 คาบเรียน ทดสอบหลังเรียน 1 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 10 คาบเรียน (5 สัปดาห์)

2. การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยในการรับสารต่าง ๆ การอ่านที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยกลั่นกรองข้อมูลอันเป็นประโยชน์ คือการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) ได้ให้ความหมายของวิจารณ์ญาณว่า หมายถึง ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้องได้ ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ หมายถึง การอ่านโดยใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2550) สรุปความหมายไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นการอ่านขั้นสูง ฝึกให้ผู้อ่านได้นำไปปรับใช้อย่างแท้จริง ผู้อ่านสามารถนำข้อคิดเห็นของผู้ถ่ายทอดไปสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งผู้อ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2550) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ คือการอ่านที่สามารถใช้ปัญญา โดยสามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง หรือกล่าวโดยรวบรัดว่า เป็นการอ่านอย่างระมัดระวัง ด้วยการตรวจหาเหตุผล ซึ่งนอกจากจะให้ความรู้แล้วยังเกิดปัญญาในที่สุด

เอมอร เนียมน้อย (2550) กล่าวถึงการอ่านโดยสรุปไว้ว่า การอ่านที่ผู้อ่านใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน มีเหตุผล เพื่อวิเคราะห์หาคำตอบ สรุปสาระสำคัญ ทั้งเข้าใจความหมายโดยนัยของถ้อยคำ อารมณ์ จุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องเที่ยงธรรม

จากการศึกษาความหมายการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สรุปได้ว่า เป็นการอ่านแบบสูงที่ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาในการแยกแยะพิจารณาในสิ่งที่อ่าน ว่าเหมาะสมน่าเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งประกอบได้ด้วยการจับใจ ความสำคัญ การพิจารณาตีความ การจำแนกแยกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น พิเคราะห์พิจารณา และบอกได้ถึงสาระความรู้ที่ได้ของเรื่องทีอ่าน

2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

เอมอร เนียมน้อย (2550) ได้สรุปว่า เป็นการอ่านที่สำคัญมาก เพราะเป็นแนวทางในการพัฒนาสติพัฒนาปัญญา ทำให้รู้จักคิดแยกแยะ รู้จักใช้เหตุผลในการแก้ข้อบกพร่องที่พบ และรู้จักตัดสินพิจารณาสาระต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เที่ยงธรรม สามารถนำผลจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี

พรทิพย์ แข็งขัน (2553) กล่าวไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บุคคลที่คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณได้ จะสามารถคัดสรรกลั่นกรองข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแก้ไขปัญหาดตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นสมรรถนะของบุคคล ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเข้าปฏิบัติงานของหน่วยงาน องค์กร และบริษัทต่าง ๆ ตลอดจนเป็นองค์ประกอบที่แสดงคุณภาพของการจัดการศึกษาอีกด้วย

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ตลอดจนวัตถุประสงค์ของผู้เขียน
2. ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นจากข้อความที่อ่านได้
3. ผู้อ่านสามารถคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลว่าสิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดไม่ควรเชื่อ
4. ผู้อ่านสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์มาช่วยในการคิดและวินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ โดยใช้การอ่านเป็นเครื่องมือส่งเสริมความคิด และความฉลาดรอบรู้

จากความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ช่วยตัดสินใจเพื่อไม่ให้หลงเชื่อสื่อต่าง ๆ จากภายนอกได้ง่าย เป็นการพัฒนาการอ่านเพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ สติปัญญา ช่วยสร้างความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ใช้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงสามารถพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้อย่างสมเหตุสมผล สามารถตัดสินใจ ประเมินค่าข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างดี

2.3 หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้อ่านจะต้องใช้ทักษะในการคิด พิจารณาเรื่องที่อ่านและทำความเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนมุ่งสื่อมาให้ผู้อ่าน ต้องจับสาระและความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ต้องหยั่งความหมายอันแท้จริงที่ผู้เขียนซ่อนอยู่ในถ้อยคำ ต้องพิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์ข้อเท็จจริง เนื้อหาสาระ คุณค่าด้านต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้ ความคิดเพิ่มพูนขึ้น นักการศึกษาได้เสนอแนะกลวิธีในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ดังนี้

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556) ได้แสดงนำเสนอหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ซึ่งสอดคล้องกับวรรณา บัวเกิด (2551) ได้แนะนำหลักการ ดังนี้

1. พิจารณาทำความเข้าใจหัวข้อเรื่องและประเด็นต่าง ๆ แสดงถึงใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ขอบเขตเนื้อหา เจตนาของผู้เขียน เพื่อสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องและความคิดสำคัญของผู้เขียน
2. ตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง เช่น คำว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และได้ผลอย่างไร นอกจากนี้ผู้อ่านต้องกำหนดว่าต้องการอะไรจากการอ่าน

3. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การพิจารณาเรื่องที่อ่านว่าส่วนใดข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น เป็นแนวทางหนึ่งในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล

4. ตัดสินว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี การอ่านสิ่งใดก็ตาม ผู้อ่านควรพิจารณาว่าสิ่งที่อ่านเป็นประโยชน์หรือไม่ สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ที่ผู้อ่านสามารถนำไปปฏิบัติตาม

เนตรนภา สวยสี (2560) กล่าวถึงลำดับขั้นว่าควรเน้นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดตัดสินใจ โดยลำดับขั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ออกเป็น 3 ขั้นตอน และให้ผู้เรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ดังนี้

1. นำเข้าสู่การอ่าน (Pre-reading) ก่อนอ่านบทอ่านนั้น ให้ผู้อ่านควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน เช่น เรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งใด เรื่องนี้สามารถเขียนด้วยวิธีใดได้บ้าง เหตุใดจึงมีการเขียนเรื่องนี้มา หรือการใช้ Skimming และ Scanning

2. ระหว่างการอ่าน (While-reading) การอ่านรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน หาสาระสำคัญของสิ่งที่อ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน และในขณะที่กำลังอ่านผู้อ่านควรพยายามคาดเดาว่าสิ่งที่จะตามมาคืออะไร คิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการเขียนทั้งหมด รวมทั้งใช้วิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3. หลังการอ่าน (Post-reading) เมื่ออ่านจบแล้วผู้อ่านควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น กลุ่มเป้าหมายของสิ่งที่อ่านจบไปนั้นคือใคร หรือใครควรอ่านเรื่องนี้ ผู้เขียนสามารถเขียนด้วยวิธีอื่นได้อีกหรือไม่ โดยอาศัยการฝึกฝนในตามลำดับต่อไปนี้คือ

1. การสำรวจ ทำความเข้าใจบทอ่านเบื้องต้น เช่น ใจความสำคัญของบทอ่าน
2. การไตร่ตรองบทอ่านอย่างละเอียด ทั้งในเรื่องของช่วงเวลา สถานที่ ประวัติของผู้เขียน รวมไปถึงงานเขียนชิ้นอื่น ๆ หรือบริบทที่ผู้อ่านไม่เข้าใจ
3. การตั้งคำถามในประเด็นที่ผู้อ่านสนใจ
4. การสรุปบทอ่าน
5. การวิเคราะห์ข้อคิดของผู้เขียนและความน่าเชื่อถือของสิ่งที่อ่าน
6. การใช้เหตุผลประเมินค่าสิ่งที่อ่านตามทัศนะของผู้อ่าน
7. การตอบสนองต่อบทอ่านอย่างถูกต้องเหมาะสม

Sullivan (2004) ได้ระบุขั้นตอนกลวิธีอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. ศึกษาอย่างคร่าว ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน (textual clues) ในประเด็นสำคัญ เช่น ชื่อเรื่อง คำถามที่น่าสนใจ ข้อมูลที่น่าสนใจ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง ประสบการณ์ที่ผ่านมา ปีที่พิมพ์ เป็นต้น

2. รู้ความมุ่งหมายในการเขียน ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้เขียนเขียนเพื่อวัตถุประสงค์ใด

3. รู้ความคิดเห็นของผู้เขียน ประเมินได้ว่าความคิดเห็นของผู้เขียนที่แสดงไว้ในเรื่องราว มีเหตุผลหรือไม่
4. รู้ข้อสนับสนุนหรือข้อโต้แย้ง
5. รู้ข้อมูลที่ใช้ในการอ้างอิง ข้อมูลที่เป็นหลักฐานยืนยัน เป็นที่เชื่อถือได้หรือไม่
6. รู้ถึงวิธีการปฏิบัติให้เกิดประโยชน์
7. รู้แหล่งที่ผู้เขียนอ้างอิงเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ มีผู้คัดค้านหรือเห็นด้วยกับเรื่องนั้น ๆ
8. มีปฏิกิริยาต่อเรื่องทีอ่าน มีความคิดเห็นต่อเรื่องนั้นว่าดี ไม่ดี

สรุปได้ว่า หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้อ่านต้องศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบริบทของเรื่องที่จะอ่าน เช่น ผู้เขียน หัวเรื่องรูปแบบการนำเสนอ แนวคิดของผู้เขียน วิเคราะห์แต่ละย่อหน้า เพื่อจับประเด็นสำคัญว่าผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ใด สังเกตเหตุการณ์ที่เรียงลำดับของข้อมูลและข้อมูลนั้น น่าเชื่อถือหรือไม่แหล่งอ้างอิงของผู้เขียนเพื่อศึกษาคนคว่าเพิ่มเติมสิ่งที่ถูกต้องประเมินเนื้อเรื่องที่เป็นความคิดของผู้เขียน ผู้อ่านจะรู้จักตัดสินผลที่ได้จากการอ่านเชื่อมโยงเปรียบเทียบกับความรู้จากประสบการณ์เดิมนำไปสร้างความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผลที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น หลังการอ่านทบทวน การอ่านเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นสรุปและจัดบันทึกการอ่านเป็นของตนเอง โดยเขียนโครงสร้างความคิดเห็นจากเรื่องทีอ่านได้

2.4 การวัดและการประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การวัดและการประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นสิ่งสำคัญมากในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากวิธีการวัดและการประเมินผลนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ และนำผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมาพัฒนาต่อไป ซึ่งมีผู้สรุปขั้นตอนการวัดและประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

เอมอร์ เนียมน้อย (2550) กล่าวโดยสรุปไว้ว่า การจะวัดว่าผู้อ่านมีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากน้อยเพียงใดนั้น ในการฝึกฝนผู้อ่านจะต้องแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรม ดังนี้

1. ความสามารถในการจำแนกประเภทของงานเขียน
2. ความสามารถแยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น
3. สามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ สำนวน อุปมา
4. การตัดสินสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิด
5. บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้
6. จับแนวคิดหลักได้

7. จับน้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้เขียนได้
8. บอกโครงเรื่องหรือสรุปเรื่องที่อ่านได้
9. ประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้

วัชรา เล่าเรียนดี (2555) ได้กล่าวถึงคำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom's) ตามวิธีการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

1. คำถามประเภทความรู้ (Knowledge) ความรู้ความสามารถในการจำ การระลึกได้ถึงข้อมูลที่เรียนไปแล้ว คำถามประเภทความรู้จึงมีคำตอบเดียว เพราะเป็นการถาม ความจำ ข้อเท็จจริง สารระเนื้อหาที่เป็นความจริง คำถามที่จะใช้จะประกอบด้วยคำต่าง ๆ ต่อไปนี้ ใคร เมื่อไร ที่ไหน มากน้อยเท่าไร ให้บอกความอธิบาย

2. คำถามความเข้าใจ (Comprehension) ความสามารถด้านการบอก ถ่ายทอด ความหมาย รายละเอียดต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจ ในการถามให้เข้าใจมีคำที่ใช้ เช่น ให้อธิบาย พรรณนา ทำทนาย ระบุ บอกความแตกต่างให้แปลความ ตีความหมาย และขยายความ

3. คำถามการนำไปใช้ (application) สามารถนำความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ไปใช้ในบริบทอื่น ๆ ที่ไม่คุ้นเคย คำที่ใช้ในการถามเกี่ยวกับการนำไปใช้ เช่น ให้สาธิต ให้ประยุกต์ ให้แสดง ให้ตรวจสอบ ให้ขยายความ ให้จำแนก ให้ทดลอง เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้

4. คำถามการวิเคราะห์ (analysis) สามารถแจกแยกแยะ แยกย่อย การให้นักเรียนได้ใช้ การคิดมากขึ้นในส่วนย่อย และรายละเอียดของข้อมูลความรู้ คำถามที่ใช้เกี่ยวกับการให้วิเคราะห์ เช่น อะไรคือ ความแตกต่าง อะไรคือความคล้ายคลึงกัน อะไรคือตัวร่วม เช่น การให้วิเคราะห์ ให้เปรียบเทียบ ให้แยก ให้จัดกลุ่ม ให้บอกความสัมพันธ์

5. คำถามสังเคราะห์ (synthesis) ความสามารถในการรวมส่วนย่อยเป็นส่วนใหญ่ หรือเป็นสิ่งใหม่ โดยใช้ความรู้และทักษะที่มีอยู่เดิมเชื่อมโยงส่วนย่อยให้เป็นแบบแผนใหม่ สิ่งใหม่ คำถามที่ใช้ถามสังเคราะห์ เช่น ให้เชื่อมโยง ให้จัดใหม่ ให้ใช้แทน สร้างหรือให้ออกแบบ

6. คำถามการประเมินผล (evaluation) การตัดสินใจให้เห็นค่าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยใช้ตัวบ่งชี้ที่กำหนดขึ้น ความถูกต้องในคำตอบไม่มี คำที่ใช้ในการถามให้ประเมินผล เช่น ให้ประเมิน ตัดสิน วัด เลือก สรุป เปรียบเทียบ หรือสรุปผล

จากการวัดและการประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเป็นการตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทั้งหมดในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำมาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่อไป ซึ่งตัวผู้อ่านเองจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด จึงจะเป็นผู้บรรลุเป้าหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจจุดมุ่งหมายและความคิดเห็นของผู้เขียน สามารถประเมินข้อเท็จจริง

และข้อคิดเห็นจากเรื่องทีอ่านได้ ทั้งนี้ผู้อ่านยังต้องประเมินค่าจากเรื่องทีอ่านได้ สามารถนำความรู้จากเรื่องทีอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.5 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2548) ได้ระบุไว้ ดังนี้

1. สรุปสาระสำคัญของเรื่อง
2. ระบุประเด็นสำคัญของเรื่องทีอ่าน
3. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นความคิดต่าง ๆ ในเรื่องทีอ่าน
4. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของประเด็นสำคัญในเรื่องทีอ่าน
5. แยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น
6. ระบุแหล่งข้อมูล ลักษณะการนำข้อมูลมาใช้ และความสัมพันธ์ของข้อมูลทีใช้ในการ

เขียน

7. บอกข้อตกลงเบื้องต้นทีแฝงอยู่ของผู้เขียนในการนำเสนอเรื่อง
8. บอกได้ว่าผู้เขียนมีแรงบันดาลใจในการเขียนจากสิ่งใด
9. ค้นหาคติของผู้เขียนหรือประเด็นทีแสดงความเห็นโต้แย้งกับข้อเสนอทีมีมาก่อนของ
10. ประเมินค่าน้ำหนักนาเชื่อถือในการอ้างเหตุผลของผู้เขียน

ข้อเขียนนั้น

สมบัติ จำปาเงินและสำเนียง มณีภาณุจัน (2550) ได้แนะนำแนวทางความสามารถในการ

อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สรุปได้ดังนี้

1. พิจารณาความถูกต้องของภาษาทีอ่าน
2. จับประเด็นความคิดสำคัญของผู้เขียน
3. เข้าใจจุดมุ่งหมายในการเขียน
4. พิจารณาความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ
5. พิจารณา แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
6. ขยายความหรือคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้
7. ประเมินคุณค่าของสิ่งทีอ่านได้

Gunning (1992, อ้างถึงใน ชลธิชา หอมฟุ้ง, 2557) ได้กล่าวว่ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ประกอบด้วย

1. การแยกแยะความจริงออกจากความคิดเห็น
2. การระบุคำป่งชี้ถึงการแสดงความคิดเห็น
3. การระบุข้อความทีเป็นจริง
4. การระบุการใช้คำ เช่น คำอธิบาย การตัดสิน

5. การพิจารณาทั้งทางตรงและทางอ้อม
6. การระบุภาษาที่เหมาะสม
7. การสรุปอย่างมีเหตุผล

เฉลิมลาภ ทองอาจ และพาวินี หล้าประเสริฐ (2554) กล่าวสรุปไว้ว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะการสื่อสารที่มีความสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพชีวิต ผู้อ่านจะใช้เหตุผลและผลในการพิจารณาหาเหตุผลที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ การใช้เหตุผล หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดของผู้อ่านกับความคิดของผู้เขียน ซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูล ประเด็นความคิด แนวคิด หรือสารบางอย่างมาสู่ผู้อ่าน และกลวิธีที่จะทำให้ประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวมีน้ำหนักหรือน้ำหนักน้ำหนักให้ผู้อ่านเชื่อถือ ก็คือการให้เหตุผล ประจักษ์หลักฐาน หรือข้อมูลสนับสนุนในลักษณะอื่นๆ อันจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อว่า สิ่งที่เขียนนั้นเป็นจริงหรือควรเชื่อ ในขณะที่เดียวกันผู้อ่านต้องตรวจสอบการให้เหตุผลของผู้เขียนว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร ลักษณะเช่นนี้จึงกล่าวได้ว่าผู้อ่านมีวิจารณญาณอย่างแท้จริง โดยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่

1. บอกได้ว่า สารหรือแก่นเรื่อง (theme) ที่ผู้เขียนต้องการเสนอมายังผู้อ่านคืออะไร
2. กลวิธีการนำเสนอสารหรือแก่นเรื่องมีความถูกต้องหรือสมเหตุสมผลมากน้อยเพียงใด
3. ปัจจัยที่จะทำให้งานเขียนเรื่องนั้น ๆ ถูกต้องและน่าเชื่อถือ คืออะไร
4. ข้อมูลที่ผู้เขียนนำมาประกอบการสนับสนุนแก่นเรื่องหรือประเด็นความคิดของตนเอง มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด
5. ข้อมูลที่นำเสนอในงานเขียน ข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อมูลใดเป็นข้อคิดเห็น และข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นนั้น น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีความสำคัญและสามารถฝึกให้เกิดกับผู้เรียนได้ โดยการใช้หลักเหตุและผล พิจารณาสาระสำคัญของเรื่อง ระบุประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นความคิดต่าง ๆ ในเรื่อง เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง แยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น รวมถึงประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

3.1 ที่มาของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

กระบวนการ GPAS เกิดขึ้นจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการหารูปแบบแนวทางในการพัฒนาการคิดให้กับผู้เรียน จึงเริ่มต้นด้วยการตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่ง โดยมี ดร.โกวิท ประวาลพุกษ์ เป็นที่ปรึกษา ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากนั้นคณะทำงานได้สังเคราะห์แนวคิด และทฤษฎีเหล่านั้น ได้กรอบพัฒนาการคิดหรือโครงสร้างทักษะกระบวนการคิด 4 ประการ คือ การรวบรวมและ

เลือกข้อมูล (Gathering) การจัดกระทำข้อมูล (Processing) การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) และการกำกับตนเอง (Self – regulating) เรียกรวม ๆ ว่า GPAS โดยนำอักษรภาษาอังกฤษ ตัวแรกของโครงสร้างทักษะกระบวนการคิดนั้นมาใช้

จากการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อผลักดันให้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนปัจจุบัน เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดให้มากขึ้นกว่าการเป็นผู้รับข้อมูลจากครู เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความรู้ และสร้างความรู้ให้มากขึ้นกว่าการสอนที่ผู้เรียนเป็นเพียงผู้รับความรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มอบหมายให้สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา จัดทำโครงการขับเคลื่อน การคิดสู่ห้องเรียนเพื่อนำหลักการ แนวคิด สู่การปฏิบัติในห้องเรียน โดยมีคณะกรรมการชุดหนึ่งศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นการคิดทั้งในประเทศและต่างประเทศสังเคราะห์เป็นกรอบการพัฒนาการคิด เพื่อให้ครูที่เป็นตัวแทนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับกระบวนการที่เกิดจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และตั้งชื่อรูปแบบการพัฒนาการคิดว่ากระบวนการ GPAS

3.2 หลักการ/แนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

หลักการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS ซึ่งปรีชา ธรรฤทธิ์ (2552) ได้สรุปแนวคิด การจัดการเรียนรู้แบบ GPAS ประกอบไปด้วยขั้นตอนในการพัฒนาการคิด 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering)

- 1.1 กำหนดประเด็นในการรวบรวมข้อมูล (Focusing Skills)
- 1.2 กำหนดเป้าหมาย (Goal Setting)
- 1.3 สังเกตด้วยประสาทสัมผัส (Observing)
- 1.4 รวบรวมข้อมูลจากการสังเกต (Collecting)
- 1.5 เลือกข้อมูลมาใช้ (Selecting)
- 1.6 บันทึกข้อมูล (Encoding & Recording)
- 1.7 ดึงข้อมูลเดิมมาใช้และย่อความ (Retrieving & Summarizing)

ขั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล (Processing)

- 2.1 จำแนก (discriminating)
- 2.2 เปรียบเทียบ (Comparing)
- 2.3 จัดกลุ่ม (Classifying)
- 2.4 จัดลำดับ (Sequencing)
- 2.5 สรุปลเชื่อมโยง (Connecting)
- 2.6 ไตร่ตรองด้วยเหตุผล (Reasoning)

2.7 วิจารณ์ (Criticizing)

2.8 ตรวจสอบ (Verifying)

ขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying)

3.1 ประเมินทางเลือก (Alternative assessment)

3.2 เลือกทางเลือก (Selecting alternative)

3.3 ใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ (creative)

3.4 ขยายความรู้ให้จริงมากขึ้น (expanding scenario)

3.5 การวิเคราะห์ (analysis)

3.6 การตัดสินใจ (decision making)

3.7 การนำความรู้ไปปรับใช้ (transferring)

3.8 การแก้ปัญหา (problem solving)

3.9 การคิดวิจารณ์ (critical thinking)

3.10 การคิดสร้างสรรค์ (creative thinking)

ขั้นที่ 4 ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self – regulating)

4.1 การตรวจสอบและควบคุมการคิด (Meta Cognition)

4.2 การสร้างค่านิยมการคิด (Thinking Value)

4.3 การสร้างนิสัยการคิด (Thinking Disposition)

ทักษะกระบวนการคิด GPAS เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนและจุดเน้นในการจัด เริ่มต้นที่รูปแบบการเรียนรู้ที่ครูออกแบบ โดยต้องระบุว่านักเรียนจะสรุปสิ่งที่ได้จากเรื่องทีเรียนเป็นข้อความรู้ ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องเรียบเรียงสิ่งที่คิดของตนเอง หาบทสรุปรวบยอดซึ่งต้อง สัมพันธ์กับหลักการและทฤษฎีที่เรียนรู้นั้น กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองเช่นนี้ จะเกิดขึ้นได้เมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนผ่านขั้นตอนการเก็บเนื้อหา และเลือกเนื้อหาสำคัญที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำเนื้อหามาดำเนินการจัดเป็นกลุ่ม เป็นหมวดหมู่ จำแนก เพื่อให้ได้ความรู้ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ไปใช้จริงในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ สิ่งที่ได้จากขั้นตอนทั้งหมดนี้จะส่งสมภายในตัวของผู้เรียน และกลายเป็นตัวตน เป็นลักษณะของผู้เรียน แล้วถ่ายทอดออกมาในชิ้นงานหรือการปฏิบัติที่ครอบคลุมหมาย เพื่อตรวจสอบความสำเร็จในเรื่องที่สอน การเรียนรู้ตามขั้นตอนนี้ครูต้องฝึกการใช้คำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ ตรวจสอบทบทวนการคิด พุด และทำเสมอ ๆ เพื่อปรับปรุงงานในขณะที่ดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น (ศิริวรรณ วณิชวัฒนารชัย, 2559)

3.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

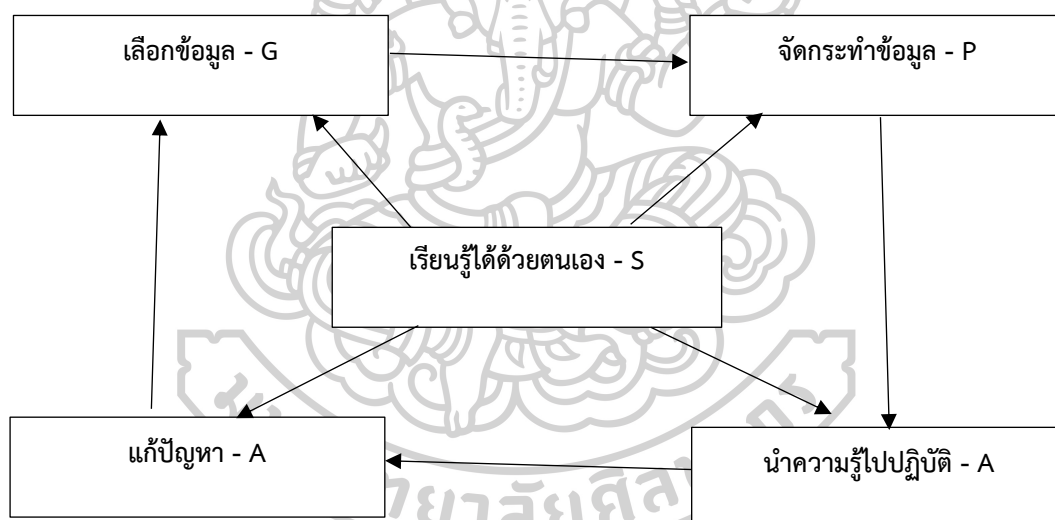
สำหรับโครงสร้างของ GPAS นั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ได้ปรับปรุงโมเดลของ GPAS โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูกำหนดเป้าหมายที่เป็นงาน/ชิ้นงาน ที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียน แล้ว ออกแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 นักเรียนลงมือศึกษาความรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล เลือกข้อมูลสำคัญ แล้วนำมาจัดกระทำเป็นหมวดหมู่จำแนก เพื่อให้ได้ผลงาน/ชิ้นงานตามที่กำหนด

ขั้นที่ 3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำความรู้ไปปฏิบัติหรือแก้ปัญหา บางกรณีอาจนำไป ปฏิบัติจริงหรือแก้ปัญหาจริง

ขั้นที่ 4 นักเรียนสรุปผลที่ได้จากกระบวนการที่ตกผลึกในตนเอง จากโครงสร้างดังกล่าวข้างต้น สรุปเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2 โครงสร้างของ GPAS

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2551)

การปฏิบัติตามขั้นตอน GPAS เป็นการปลูกฝังการคิดโดยอัตโนมัติ เมื่อฝึกบ่อย ๆ ก็จะทำให้เกิดทักษะการคิดและมีนิสัยรักการคิด นำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะด้าน การอ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป แนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS ประกอบด้วยขั้นตอนการ จัดการเรียนรู้ที่สำคัญ 4 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering) กำหนดเป้าหมายในการรวบรวมข้อมูล (Focusing Skills) กำหนดเป้าหมาย (Goal Setting) สังเกตด้วยประสาทสัมผัส (Observing) รวบรวมรายละเอียดจากการสังเกต (Collecting) เลือกข้อมูลมาใช้ (Selecting) บันทึกข้อมูล (Encoding & Recording) ดึงข้อมูลเดิมมาใช้และย่อรายละเอียด (Retrieving & Summarizing)

ขั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล (Processing) จำแนก (discriminating) เปรียบเทียบ (Comparing) จัดกลุ่ม (Classifying) จัดลำดับ (Sequencing) สรุปรวมโยง (Connecting) ไตร่ตรองด้วยเหตุผล (Reasoning) วิจารณ์ (Criticizing) ตรวจสอบ (Verifying)

ขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) ใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ (creative) ขยายความรู้ให้มากขึ้น (expanding scenario) การวิเคราะห์ (analysis) การตัดสินใจ (decision making) การนำความรู้ไปปรับใช้ (transferring) การแก้ปัญหา (problem solving) การคิดวิจารณ์ (critical thinking) การคิดสร้างสรรค์ (creative thinking)

ขั้นที่ 4 การกำกับตนเอง/เรียนรู้ได้เอง (Self – regulating) การตรวจสอบและควบคุมการคิด (Meta Cognition) การสร้างค่านิยมการคิด (Thinking Value) การสร้างนิสัยการคิด (Thinking Disposition) การจัดการเรียนรู้แบบ GPAS

อรุสุม่า ถาวรสุขอนันต์ (2559) อธิบายว่า GPAS เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การรวบรวมข้อมูล (Gathering: G) เป็นขั้นกำหนดประเด็นในการจัดเก็บข้อมูล กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การคิด การสังเกต ด้วยประสาทสัมผัส พร้อมทั้งการเลือกข้อมูลมาใช้ ประกอบการคิด บันทึกข้อมูลเป็นประสบการณ์ของตนเองแล้วดึงข้อมูลเดิมมาใช้เป็นความคิดรวบยอด

2. การจัดกระทำข้อมูล (Processing: P) เป็นการจำแนก เปรียบเทียบ จัดกลุ่ม สรุปรวมโยงต่อความสัมพันธ์ การไตร่ตรองด้วยเหตุผล การวิจารณ์และการตรวจสอบข้อมูล

3. การนำไปประยุกต์ใช้ (Applying: A) เป็นการเลือกข้อมูลการประเมินทางเลือก เลือกทางเลือก การวิเคราะห์ การสังเคราะห์งาน การนำความรู้ที่ค้นพบหรือที่ได้มาไปใช้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ การวิเคราะห์วิจารณ์ผลงาน การคิดสร้างสรรค์งานใหม่

4. การกำกับตนเอง (Self-regulating: S) เป็นการจัดกระทำตนเองให้เกิดเป็นนิสัย พฤติกรรมที่ถาวรในด้านการตรวจสอบและการควบคุมความคิด การสร้างค่านิยมการคิดให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ การสร้างนิสัยการคิดให้เกิดขึ้นตามสภาวะการณ์ และสภาวะจริง

ทองสุข รวยสูงเนิน (2552) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ GPAS ซึ่งมี 4 ชั้น ดังนี้

1. ชั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering) ได้แก่

1.1 การกำหนดประเด็นในการรวบรวมข้อมูล (Focusing Skill) หมายถึง การกำหนดขอบเขตการศึกษาและมุ่งความสนใจไปในทิศทางตามจุดประสงค์ที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้คัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1.2 การสังเกตด้วยประสาทสัมผัส (Observeing) หมายถึง การรับรู้และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ไม่มีการใช้ประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้สังเกตในการเสนอข้อมูล ข้อมูลจากการสังเกตมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.3 การบันทึกข้อมูล (Encoding & Recoding) หมายถึง กระบวนการประมวลข้อมูลของสมอง เมื่อรับการกระตุ้นจากประสาทสัมผัสทั้งห้า แล้วจะได้รับการจดจำไว้ในระยะสั้น หากต้องการจัดเก็บข้อมูลไว้ใช้ต่อ ๆ ไป ข้อมูลนั้นจะต้องเปลี่ยนรูปโดยการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อนำไปรวบรวมไว้ในความจำระยะยาว ซึ่งสามารถเรียกข้อมูลมาใช้ได้ภายหลังโดยการถอดรหัส (Recoding)

1.4 การดึงข้อมูลเดิมมาใช้และย่อความ (Retrieving & Summarizing) หมายถึง การนำข้อมูลที่มีอยู่มากกลับมาใช้ใหม่ และการจับใจความสำคัญของเรื่องที่ต้องการสรุป แล้วเรียบเรียงให้กระชับครอบคลุมสาระสำคัญ

2. ชั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล (Processing) ได้แก่

2.1 การจำแนก (Discriminating) หมายถึง การแยกแยะสิ่งต่าง ๆ

2.2 การเปรียบเทียบ (Comparing) หมายถึง การค้นหาความเหมือนและหรือความแตกต่างขององค์ประกอบตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป เพื่อใช้ในการอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเกณฑ์เดียวกัน

2.3 การจัดกลุ่ม (Classifying) หมายถึง การนำสิ่งต่าง ๆ มาแยกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับทางวิชาการ หรือยอมรับโดยทั่วไป

2.4 การจัดลำดับ (Sequencing) หมายถึง การนำข้อมูลหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นมาจัดเรียงให้เป็นลำดับ

2.5 การสรุปเชื่อมโยง (Connecting) หมายถึง การบอกความสัมพันธ์ของข้อมูลอย่างมีความหมาย

2.6 การไตร่ตรองด้วยเหตุผล (Reasoning) หมายถึง ความสามารถในการบอกที่มาของสิ่งใด หรือเหตุการณ์ใด ๆ หรือสิ่งที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมนั้นได้

2.7 การวิจารณ์ (Criticizing) หมายถึง การท้าทายและโต้แย้งข้อสมมติฐานที่อยู่เบื้องหลังเหตุผลที่โยงความคิดเหล่านั้น เพื่อเปิดทางสู่แนวความคิดอื่น ๆ

2.8 การตรวจสอบ (Verifying) หมายถึง การยืนยันหรือพิสูจน์ข้อมูลที่สังเกตรวบรวมมาตามความถูกต้องเป็นจริง

3. ขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) ได้แก่

3.1 การใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ (Creative) หมายถึง การนำความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจไปใช้ในการสร้างสิ่งใหม่ หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น

3.2 การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะหลักการองค์ประกอบสำคัญหรือส่วนย่อย ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ

3.3 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง การนำความรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์มาผสมผสานสร้างสิ่งใหม่ที่มีลักษณะต่างจากเดิม

3.4 การตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การพิจารณาเลือกตัวเลือกตั้งแต่ 2 ตัวเลือกขึ้นไป ทางเลือกนั้นอาจเป็นวัตถุประสงค์ของ หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.5 การนำความรู้ไปปรับใช้ (Transferring) หมายถึง การถ่ายโอนความรู้ที่มี

3.6 การแก้ปัญหา (Problem solving) หมายถึง การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ยากเพื่อจุดประสงค์ในการแก้ไขสถานการณ์หรือให้ปัญหานั้นหมดไป

3.7 การคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ (Critical thinking) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาประเมินและตัดสินใจต่าง ๆ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นที่มีข้อสงสัยหรือข้อโต้แย้ง การพยายามแสวงหาคำตอบที่มีความสมเหตุสมผล

3.8 การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) หมายถึง ความสามารถในการคิดได้อย่างกว้างไกล หลายทิศทางอย่างเป็นกระบวนการ โดยใช้จินตนาการที่หลากหลาย เพื่อก่อให้เกิดความแปลกใหม่ในการสร้าง ผลิตภัณฑ์ ดัดแปลงงานต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เก่ากับประสบการณ์ใหม่ ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้คิดมีอิสระทางความคิด

4. ขั้นที่ 4 การกำกับตนเองเรียนรู้ได้เอง (Self – regulating) ได้แก่

4.1 การตรวจสอบและควบคุมการคิด (Meta-cognition) หมายถึง การที่บุคคลรู้ถึงความคิดของตนเองในการกระทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือประเมินการคิดของตนเอง และใช้ความรู้นั้นในการควบคุมหรือปรับการกระทำของตนเอง ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผน การควบคุม กำกับกับการกระทำของตนเอง การตรวจสอบความก้าวหน้าและการประเมินผล

4.2 การสร้างค่านิยมการคิด (Thinking Value) หมายถึง การคิดเพื่อประโยชน์ในระดับต่าง ๆ ได้แก่ เพื่อประโยชน์ตน กลุ่มตน เพื่อสังคม และเพื่อประโยชน์ของกลุ่มทุกองค์ประกอบ

4.3 การสร้างนิสัยการคิด (Thinking Disposition) หมายถึง ลักษณะเฉพาะของ การกระทำของคนที่มีสติปัญญา เมื่อเผชิญหน้ากับปัญหา การตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาจะไม่กระทำทันทีทันใดก่อนจะมีข้อมูลหลักฐานชัดเจน นิสัยแห่งการคิด คือ รู้ว่าจะใช้ปัญญาทำอย่างไรเมื่อไม่รู้คำตอบ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โดยมีการปรับรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล (Gathering) เป็นการฝึกให้นักเรียนพิจารณาเนื้อเรื่อง และกำหนดประเด็นปัญหาที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม การให้เหตุผล เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาบทอ่าน

ขั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล (Processing) เป็นการฝึกให้นักเรียนจำแนก เปรียบเทียบ จัดกลุ่มจัดลำดับ สรุปเชื่อมโยง ไตร่ตรองด้วยเหตุผล มีการวิจารณ์และตรวจสอบการอ่าน

ขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) เป็นการฝึกให้นักเรียนประเมินทางเลือก เลือกใช้ความรู้ตัดสินใจ และการนำความรู้ไปปรับใช้

ขั้นที่ 4 การกำกับตนเอง (Self – regulating) เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการตรวจสอบ และควบคุมการคิดของตน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ตาณิกา เงินฝรั่ง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุลวิทยาคม จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการ GPAS และประเมินทักษะการเขียนเรียงความหลังการสอน ทำการเลือกกลุ่มประชากรแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้กระบวนการ GPAS จำนวน 10 แผน แบบทดสอบทักษะการเขียนเรียงความ จำนวน 10 ชุด และแบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความตามจุดประสงค์การเรียนรู้จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการ GPAS ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 80.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนการจัดการเรียนรู้พบว่าผลการฝึก

ทักษะการเขียนเรียงความในแผน การจัดการเรียนรู้ที่ 1, ที่ 3 และที่ 4 อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 และ 5-10 ผลการฝึกอยู่ในระดับดี (2) ผลการประเมินทักษะการเขียนเรียงความหลังการสอนโดยใช้กระบวนการ GPAS ของนักเรียน โดยรวมมีทักษะการเขียนเรียงความอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า ผลการฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการGPAS ของนักเรียนอยู่ในระดับดีทั้งหมด ยกเว้นจุดประสงค์ข้อที่ 2 เกี่ยวกับความชัดเจนของวัตถุประสงค์อยู่ในระดับพอใช้

ภาคทอง ปานศุภวัชร (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ด้วยกระบวนการ GPAS การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครูในด้านเนื้อหา ความสัมพันธ์ และหลักการกับเกณฑ์ ที่กำหนด 2) เปรียบเทียบประสิทธิภาพของสื่อที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และ 3) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครูจำแนกตาม ภูมิหลัง กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาครูชั้นปีที่ 2 ใน 4 โปรแกรมวิชา คือ การศึกษาปฐมวัย วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา จำนวน 237 คน วิจัยดำเนินการวิจัยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ใบงาน 8 ใบ สื่อวีดิทัศน์ หรือข่าว และแบบบันทึกแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) นักศึกษาครูทำคะแนนการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 จำนวน 210 คน และไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 27 คน นักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ รองลงมาเป็นโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ การศึกษาปฐมวัย หมู่ 2 การศึกษาปฐมวัย หมู่ 1 และสังคมศึกษา ตามลำดับ เมื่อพิจารณาการคิดวิเคราะห์ที่เป็นรายด้าน ด้านความสัมพันธ์ได้สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 76.31 รองลงมาเป็นด้านหลักการ และด้านเนื้อหา โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.20 และ 69.13 ตามลำดับ โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงสุดด้านเนื้อหา ส่วนด้านความสัมพันธ์และด้านหลักการโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงสุด นอกจากนี้ นักศึกษาครูทำคะแนนการคิดวิเคราะห์ ทั้ง 3 ด้านผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 2) สื่อประเภทคลิปวีดิทัศน์ ทำให้นักศึกษาครูมีคะแนนเฉลี่ยการคิดวิเคราะห์สูงกว่าสื่อประเภทข่าว/บทความ 3) ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครูจำแนกตามภูมิหลัง 3.1) นักศึกษาที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโปรแกรมศิลป์ - ภาษา ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละการคิดวิเคราะห์สูงสุด รองลงมาเป็นโปรแกรมวิทย์ - คณิต และโปรแกรมศิลป์-คำนวณตามลำดับ 3.2) นักศึกษาที่บิดา-มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละการคิดวิเคราะห์สูงสุด รองลงมาเป็นนักศึกษาที่บิดา-มารดา มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าระดับปริญญาตรี ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละการคิดวิเคราะห์เท่ากัน 3.3) นักศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51-4.00 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละการคิดวิเคราะห์สูงสุด รองลงมาเป็นนักศึกษาที่ได้เกรดเฉลี่ยสะสม 3.01-3.50, 2.01-2.50 และ 2.51-3.00 ตามลำดับ

ชลธิชา หอมฟุ้ง (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการสอนวรรณคดีไทย โดยประยุกต์ใช้อริยสัจสี่ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทย โดยประยุกต์ใช้อริยสัจสี่เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) เปรียบเทียบความสามารถด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา ก่อนใช้ขณะใช้ และหลังใช้รูปแบบการสอน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ รูปแบบการสอนวรรณคดีไทย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดความสามารถด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้อริยสัจสี่เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน และปัจจัยสนับสนุนการนำรูปแบบการสอนไปใช้กระบวนการเรียนการสอนมี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1. ได้รับความสนใจ 2. อ่านวรรณคดี 3. วิเคราะห์ความขัดแย้ง 4. วิเคราะห์สาเหตุ 5. ค้นหาวิธีแก้ไข 6. ผลของการแก้ปัญหา และ 7. สรุปและประเมินผล 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนและการนำรูปแบบการสอนไปขยายผล พบว่า นักศึกษามีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนด้วยรูปแบบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และระหว่างเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และ 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนและการนำรูปแบบการสอนไปขยายผล พบว่า นักศึกษามีความสามารถด้านการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยรูปแบบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และระหว่างเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

ดนิตา ดวงวิไล (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ5R ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลองโดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนและศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ5R กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 52 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการเรียนรู้แบบ SQ5R แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบประเมินพฤติกรรมการอ่านและแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ร้อยละ

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที่ผลการวิจัยปรากฏว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ5R มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.25/81.03 ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.50) และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบ SQ5R อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=4.55) ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การสะท้อนผลการเรียนรู้กลับทันที่การปรับพฤติกรรมการอ่าน การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านอย่างถูกต้อง จะช่วยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการคิดขั้นสูงได้

เกียรติพร สิ้นพิบูลย์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถามเป็นฐานร่วมกับมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วัตถุประสงค์งานวิจัย 1.เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถามเป็นฐานร่วมกับมัลติมีเดีย 2.เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถามเป็นฐานร่วมกับมัลติมีเดีย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 ปีการศึกษา 2560 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนทวารวดี จำนวน 1 ห้องเรียน 25 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากโดยให้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนการสอนจำนวน 8 แผน แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที่แบบไม่เป็นอิสระ (t-test Dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดย การจัดการเรียนรู้โดยใช้คำถามเป็นฐานร่วมกับมัลติมีเดียสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ลำดับที่ 1 คือด้านการตัดสินใจสรุป ลำดับที่ 2 คือด้านระบุปัญหา และลำดับที่ 3 คือด้านพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล 2.ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการพัฒนาการคิดแบบวิจารณญาณโดยใช้คำถามเป็นฐานร่วมกับมัลติมีเดีย โดยภาพรวมและในรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีดังนี้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลำดับถัดมาคือด้านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้และด้านประโยชน์ที่ได้รับความรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ปวีณสุดา ขันการ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST และ 2) ศึกษาความ

คิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธี QUEST กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กาญจนบุรี อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 28 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม แบบแผนการวิจัย เป็นแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีวิธี QUEST เรื่องการอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (M), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST โดยภาพรวมนักเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธี QUEST อยู่ในระดับมากที่สุด

วาวรินทร์ พงษ์พัฒน์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็นโดยการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม จังหวัดสมุทรสาคร การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความน่าจะเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนแบบ GPAS 5 Steps และเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความน่าจะเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนแบบ GPAS 5 Steps ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 8 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องความน่าจะเป็น โดยการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps จำนวน 2 แผน รวมเวลา 6 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความน่าจะเป็น เป็นแบบปรนัยแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่อง ความน่าจะเป็น จำนวน 18 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test for dependent sample ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความน่าจะเป็น โดยวิธีสอนแบบ GPAS 5 Steps หลังเรียนสูงกว่า

ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05 นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน เรื่อง ความน่าจะเป็นโดยวิธีสอนแบบ GPAS 5 Steps อยู่ในระดับมาก

พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์ (2563) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน 70 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม กลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (3) แบบวัดความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม และ (4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย การทดสอบที่ Hotelling's T2 และการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนาม ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มทดลองมีความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมทั้งรายด้าน ภาพรวม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) กลุ่มทดลองมีความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมทั้งรายด้านและภาพรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

นิสิต ผลเดชสถาพร (2564) ได้ศึกษา การใช้วิธีสอนการวิเคราะห์QUEST เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความมุ่งหมาย 1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนชินนรสวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 จำนวน 364 คน จากนักเรียนทั้งหมด 12 ห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 จำนวน 28 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 คาบ ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One-Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แผนการสอนด้วยวิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST 2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อการใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean Score) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติทดสอบที่ t -test for dependent samples จากผลกาวิจัยพบว่า 1) ผลคะแนนการทดสอบทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โดยใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่มีความพึงพอใจการใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST ในระดับพึงพอใจมาก

วิสูตร โพธิ์เงิน ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน มาเรียม นิลพันธุ์ และเอกชัย ภูมิระรื่น (2564) ได้ศึกษาผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา ได้แก่ 1) ด้านครู 1.1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเรียนการสอน 1.2) ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน และ 1.3) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้และ 2) ด้านนักเรียน 2.1) ความสามารถในการคิดขั้นสูง 2.2) ความเป็นนวัตกรรม 2.3) ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และ 2.4) คุณธรรม จริยธรรม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ครูและนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้ ด้านครู 1) รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps 2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครู และ 3) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูด้านนักเรียน 1) แบบประเมินการคิดขั้นสูง 2) แบบประเมินความเป็นนวัตกรรม 3) แบบประเมินความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และ 4) แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าในด้านครู 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนระดับดี 2) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ระดับมากที่สุด และ 3) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ระดับดีมาก ด้านนักเรียน 1) นักเรียนมีความสามารถในการคิดขั้นสูง ระดับดี 2) นักเรียนมีความเป็นนวัตกรรม ระดับดี 3) นักเรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมระดับดี และ 4) คุณธรรม จริยธรรมของ นักเรียนระดับมากที่สุด

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Hudgins and Edelman (1988) ได้ศึกษาผลทักษะการสอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้เทคนิคการนำตนเองของผู้เรียนเกรด 4 และเกรด 5 ผู้เรียนกลุ่มทดลองได้ฝึกทักษะในการนำตนเอง ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการควบคุมและกระบวนการตรวจสอบการคิดของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะต้องนำมาใช้ในการควบคุมความสามารถในการกำหนดเป้าหมายของงาน การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การติดตามผลการปฏิบัติงานตลอดจนตรวจสอบการคิดของตนเอง ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับทักษะการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้เทคนิคการนำตนเองมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุมในด้านการนำทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปใช้ในการแก้ปัญหา การเลือกใช้ข้อมูลให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและคุณภาพคำตอบของปัญหา

Goodman (1990) ได้รวบรวมการฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณและส่งเสริมการแสดงออกโดยผ่านการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับ 2 - 6 ที่มีความคิดและทักษะการจัดระบบต่ำ จำนวน 6 คน โดยใช้ครู 3 คน และครูอีก 1 คนเป็นผู้ให้คำแนะนำในการใช้เทคนิคระดมสมอง กำหนดโครงร่างและการร่างเรื่องราว จากการวิเคราะห์ตัวอย่างการเขียนและนักเรียนพบว่า มีการปรับปรุง การเขียนของตนเองในทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อได้รับการฝึกอย่างมีโครงสร้าง และแสดงให้เห็นความสำคัญของการสอนนักเรียนที่ประสบความสำเร็จง่ายลำบากในการเขียนโดยการสอนทีละขั้น นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้ที่จะคิดอย่างมีระบบและมีการวางแผนมากขึ้น

Miller (1992) ได้ศึกษาวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ และเซวาร์ปัญญาที่มีต่อการคิดแก้ปัญหา จากผลการวิจัย พบว่า

1. เซวาร์ปัญญาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์กับการคิดแก้ปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการคิดสร้างสรรค์กับการคิดแก้ปัญหา
3. เซวาร์ปัญญาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีผลต่อการคิดแก้ปัญหา
4. การคิดสร้างสรรค์ไม่มีผลต่อการคิดแก้ปัญหา

Bonk and Reynold (1997, อ้างถึงใน สมบอง เพชรโรจน์ 2549) ได้สรุปว่า การนำการเรียนการสอนบนเว็บมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบและมีการออกแบบที่ดี ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ในการคิดระดับสูง ได้แก่ การคิดวิจาร์ณญาณ (Critical Thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และการร่วมมือกันทำงานเป็นทีม (Teamwork)

McCrink (1999) ได้ศึกษาผลของวิธีการสอนของครูและรูปแบบการเรียของนักเรียนที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตไมอามี แระเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 79 คน เครื่องมือที่ใช้วัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของวัตสันและเกสเซอร์ ผลการศึกษาพบว่า วิธีการสอนของครูส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ครูที่สอนโดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาประกอบการเรียน จะทำให้นักเรียนมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่าครูที่สอนตามปกติ

Cassan (2002, อ้างถึงใน สตรีรัตน์ เชียงกา, 2548) ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอิทธิพลเกี่ยวกับครอบครัวที่มีผลต่อการเข้าใจของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจในสารข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งพื้นฐานครอบครัว ซึ่งเป็นสารที่น่าเชื่อถือและสารที่มีการปฏิเสธคัดค้าน และได้นำกลวิธีมาช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นผู้ใหญ่ให้เกิดการพัฒนาที่สมบูรณ์ อันทำให้ประสบผลสำเร็จในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพภาวะสิ่งแวดล้อมใน

วิทยาลัยการศึกษา แสดงให้เห็นว่ากับวิธีในการพัฒนาสามารถทำให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติสามารถเพิ่มพูนอัตราความรู้ที่ได้รับจากสารสูงขึ้น

จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะขั้นสูงที่มีความสำคัญที่ใช่ในการตัดสินใจ และมีประโยชน์ต่อนักเรียนในการใช้ชีวิตประจำวัน และครูจะต้องปลูกฝัง และฝึกฝนให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงมีความจำเป็นจะต้องทราบระดับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ตามแนวกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัยวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการเป็นการวิจัยก่อนทดลอง (Pre-Experimental Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวมีการสอบก่อนและหลัง (The OneGroup Pretest-Posttest Design) มีรูปแบบการวิจัยดังต่อไปนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2557)

ตารางที่ 3 รูปแบบการวิจัย

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T1	X	T2

เมื่อ T1 คือ การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้
X คือ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS
T2 คือ การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 13 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 450 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ห้อง 4 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 44 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทความ เรื่องที่ 2 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสารคดี เรื่องที่ 3 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องสั้น และเรื่องที่ 4 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทอ่านร้อยกรอง ใช้เวลาสอน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 8 คาบเรียน
2. แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก กำหนดการให้ค่าคะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ ใช้ในการทดสอบก่อนการเรียนรู้และหลัง การเรียนรู้ โดยเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกัน
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2 ศึกษาหลักการ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขอคำปรึกษา แนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ

1.3 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.4 กำหนดเนื้อหา เวลาเรียน และกิจกรรมที่นำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนตามกระบวนการ GPAS โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 คาบเรียน ซึ่งแต่ละแผนมีองค์ประกอบ ดังนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551) ชิ้นงาน / ภาระงาน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ / แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบเรียน รวมเป็นเวลา 8 คาบเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางแผนการจัดการเรียนรู้กระบวนการ GPAS เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	จำนวนคาบเรียน
1	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทความ	2
2	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสารคดี	2
3	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากเรื่องสั้น	2
4	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทอ่านร้อยกรอง	2
รวม		8

1.6 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและการใช้ภาษา

1.7 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีสอน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วนำผลการพิจารณาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) หากได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.67 - 1.00

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS รื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก กำหนดการให้ค่าคะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.2 ศึกษาหลักการ สร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขอคำปรึกษา แนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ

2.3 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ

2.4 กำหนดเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ตารางที่ 5 รายละเอียดการสร้างแบบทดสอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความรู้ ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	รวม
1. บทความ	-	1	2	2	2	2	9
2. สารคดี	-	1	1	2	2	2	8
3. เรื่องสั้น	-	1	1	1	2	2	7
4. บทร้อยกรอง	-	1	1	2	1	1	6
รวม	-	4	5	7	7	7	30

2.5 สร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก กำหนดการให้ค่าคะแนนคือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 45 ข้อ โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นหลักและครอบคลุมเนื้อหาตามที่กำหนดไว้

2.6 เสนอแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง

2.7 เสนอแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีสอน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วนำผลการพิจารณามาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) หากได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีค่าเท่ากับ 0.67 - 1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับแบบทดสอบโดยควรใช้ภาษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2.8 นำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไปใช้ทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เคยเรียนในรายวิชานี้มาก่อนและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน

2.9 นำผลการทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มาวิเคราะห์รายข้อเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ และผู้วิจัยคัดเลือกแบบทดสอบให้คงเหลือทั้งสิ้น 30 ข้อ ดังนี้

2.9.1 นำผลการทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เกณฑ์ความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจ (r) จำแนกตั้งแต่ 0.20 - 1.00 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ซึ่งได้ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.40-0.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.22-0.60

2.9.2 นำผลการทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการของคูเดอร์ และริชาร์ดสัน จากสูตร KR-20 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.92

2.10 นำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS
จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขอคำปรึกษา แนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

3.3 กำหนดเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามกระบวนการ GPAS

3.4 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

ตารางที่ 6 เกณฑ์การกำหนดค่าระดับความคิดเห็น

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตารางที่ 7 เกณฑ์การแปลความหมายค่าความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย
เห็นด้วยมากที่สุด	4.50 – 5.00
เห็นด้วยมาก	3.50 – 4.49
เห็นด้วยปานกลาง	2.50 – 3.49
เห็นด้วยน้อย	1.50 – 2.49
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1.00 – 1.49

3.5 เสนอแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง

3.6 เสนอแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีสอน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วนำผลการพิจารณาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) หากได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยใช้เกณฑ์ การพิจารณาดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

นำผลจากการวิเคราะห์ IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00

3.7 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS) ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง เป็นขั้นที่ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ที่สร้างไว้ จำนวน 4 แผน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 คาบเรียน ซึ่งแต่ละแผนมีองค์ประกอบ ดังนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551) ชิ้นงาน / ภาระงาน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

1.2 ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นที่จะนำไปใช้ ตลอดจนถึงแจ้งการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS และการวัดการประเมินผลการเรียนรู้

1.3 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Pretest) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือแล้ว

2. ขั้นทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบเรียน รวมเป็นเวลา 8 คาบเรียน

3. ขั้นหลังการทดลอง

ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Posttest) แล้วนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามกระบวนการ GPAS จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำ

4. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิจัย โดยใช้สถิติวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

4.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับกรวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ของแผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เรื่อง การอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

4.1.2 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เกณฑ์ ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจ (r) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

4.1.3 หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ซึ่งเป็น แบบทดสอบแบบปรนัย โดยใช้วิธีการของคูเดอร์ และริชาร์ดสัน จากสูตร KR-20 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

4.2 การทดสอบสมมติฐาน

4.2.1 การวิเคราะห์ผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ จากแบบทดสอบการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ใช้ สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ด้วยการ จัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS วิเคราะห์ความแตกต่างโดยทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent samples t-test)

4.2.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS โดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการ จัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยแบบสอบถามเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หัวข้อ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน คือห้อง 4 จำนวนนักเรียน 44 คน โดยทดสอบก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผน การจัดการเรียนรู้ และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์และข้อคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	p
ก่อนเรียน	44	30	13.37	2.58	9.09	0.00*
หลังเรียน	44	30	25.33	2.18		

จากตารางพบว่า ผลการทดสอบด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ผลการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.37 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.58 และผลการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.33 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.18 และนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบโดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent samples t-test) พบว่าคะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

ตารางที่ 9 ผลความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ GPAS

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้				
1.1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด สืบค้นหาความรู้ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง	4.23	0.60	เห็นด้วยมาก	1
1.2 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและจดจำได้นานขึ้น	3.71	0.76	เห็นด้วยมาก	3
1.3 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS น่าสนใจกระตุ้นให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น	3.95	0.78	เห็นด้วยมาก	2
รวม	3.96	0.71	เห็นด้วยมาก	1

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	ลำดับที่
2. ด้านบรรยากาศในการเรียน				
2.1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน	3.95	0.81	เห็นด้วย มาก	3
2.2 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับ เพื่อน	3.89	0.69	เห็นด้วย มาก	4
2.3 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความ สนใจและตั้งใจมากขึ้น	3.98	0.76	เห็นด้วย มาก	1
2.4 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ เรียนรู้	3.95	0.71	เห็นด้วย มาก	2
รวม	3.94	0.74	เห็นด้วยมาก	2
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
3.1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผลเป็น ลำดับขั้นตอน	3.82	0.84	เห็นด้วย มาก	3
3.2 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการ แก้ปัญหาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.89	0.69	เห็นด้วย มาก	2

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	ลำดับที่
3.3 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิด และทำงานอย่างเป็นระบบ	3.91	0.68	เห็นด้วย มาก	1
รวม	3.87	0.74	เห็นด้วยมาก	3
รวมทุกด้าน	3.93	0.73	เห็นด้วยมาก	

จากตารางสรุปผลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างวิจารณ์ญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างวิจารณ์ญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิด GPAS โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($M = 3.93$, $S.D. = 0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นอันดับที่ 1 ($M = 3.96$, $S.D. = 0.71$) รองลงมาคือ ด้านด้านบรรยากาศในการเรียน ($M = 3.94$, $S.D. = 0.74$) และลำดับสุดท้ายคือด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($M = 3.87$, $S.D. = 0.74$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายละเอียดด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ลำดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด สืบค้นหาความรู้ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ($M = 4.23$, $S.D. = 0.60$) ลำดับที่ 2 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS น่าสนใจกระตุ้นให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ($M = 3.95$, $S.D. = 0.78$) ลำดับที่ 3 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและจดจำได้นานขึ้น ($M = 3.71$, $S.D. = 0.76$)

ด้านบรรยากาศในการเรียน พบว่า ลำดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจมากขึ้น ($M = 3.98$, $S.D. = 0.76$) ลำดับที่ 2 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ($M = 3.95$, $S.D. = 0.71$) ลำดับที่ 3 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ($M = 3.95$, $S.D. = 0.81$) และลำดับที่ 4 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิด GPAS เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับเพื่อน ($M = 3.89$, $S.D. = 0.69$)

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า ลำดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดและทำงานอย่างเป็นระบบ ($M = 3.91$, $S.D. = 0.68$) ลำดับที่ 2 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($M = 3.89$, $S.D. = 0.69$) และลำดับที่ 3 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผลเป็นลำดับขั้นตอน ($M = 3.82$, $S.D. = 0.84$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ห้อง 4 มีนักเรียนจำนวน 44 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.40-0.75 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.22-0.60 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 10 ข้อ

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยก่อนทดลอง (Pre-Experimental Design) แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังเรียน (The One-group Pretest-posttest Design) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent samples t-test) วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS แบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจากการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สูงกว่าก่อนที่มีการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำข้อมูลได้อย่างแม่นยำ รวมถึงสามารถนำความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้กับความรู้เดิมที่มีอยู่ และยังช่วยให้ผู้อ่านได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ วิวิจารณ์ ในเรื่องี่อ่านอย่างถูกต้องสมเหตุสมผล โดยผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

1) ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจมีความพร้อมที่จะเรียนรู้บทเรียนใหม่ โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม กระตุ้นซักถาม ทบทวนหรือแสดงความคิดเห็น 2) ช้่นสอน ประกอบด้วยกระบวนการ GPAS 4 ช้่น คือ ช้่นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล คือ ผู้เรียนกำหนดประเด็นในการรวบรวมข้อมูลจากอ่านที่ครูผู้สอนได้เตรียมไว้ให้ หรือผู้เรียนสามารถพิจารณาบทอ่านได้เองตามแผนการจัดการเรียนรู้ในเรื่องนั้น อีกทั้งผู้เรียนต้องศึกษา รวบรวมข้อมูลที่ได้จากบทอ่าน เก็บรายละเอียดจากสิ่งที่ได้อ่าน รวมทั้งนำประสบการณ์เก่าที่ตนเองมีมารวบรวมใช้ในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่ต้องการสรุป แล้วเรียบเรียงให้กระชับครอบคลุมสาระสำคัญ ช้่นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล คือ เมื่อผู้เรียนได้อ่านบทอ่านต่าง ๆ แล้ว ครูผู้สอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการจำแนก การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม การจัดลำดับ การสรุปเชื่อมโยง การไตร่ตรองด้วยเหตุผล การวิจารณ์ และการตรวจสอบ เพื่อพิจารณารายละเอียดที่ได้จากการอ่าน โดยครูให้อิสระกับนักเรียนในการใช้ความคิดที่สร้างสรรค์ มี

เหตุผล ซึ่งในกระบวนการนี้นักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน ๆ ในกรณีที่เกิดเป็นกิจกรรมกลุ่ม ชั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้ คือ เมื่อผู้เรียนเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากบทอ่านที่ได้รับมอบหมายแล้ว และได้ใช้กระบวนการในชั้นที่ 2 แล้วนั้น ผู้เรียนจะต้องใช้กระบวนการวิเคราะห์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยใช้ความคิดที่สร้างสรรค์ของตนเองร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการอ่าน แล้วหาคำตอบตามข้อคำถามที่เกิดจากการกำหนดของครู ของตัวนักเรียนเอง และของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ชั้นที่ 4 การกำกับตนเองเรียนรู้ได้เอง คือ ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่ได้จากการอ่าน และสามารถวิจารณ์รายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน รวมทั้งสามารถอธิบายให้เหตุผล สามารถนำเสนอข้อมูลทีอ่านในรูปแบบชิ้นงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และ 3) ขั้นสรุป เป็นการสรุปผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยร่วมกันสรุปความรู้และสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่เรียน

จากการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าทั้ง 4 ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS เป็นวิธีที่ผู้อ่านได้เพิ่มศักยภาพด้านการอ่านไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการพัฒนาของนักเรียนเอง วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจ และใส่ใจเรื่องที่เรียน อีกทั้งยังได้พัฒนาทักษะการคิด การวิเคราะห์ การวิจารณ์เรื่องที่อ่านจากง่ายไปยาก และได้ถ่ายทอดความเห็นร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนด้วยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแบบ GPAS ทำให้ผู้เรียนมีขั้นตอนการอ่านอย่างมีระบบ ส่งผลต่อการทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านสูงขึ้น อันเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นรูปแบบการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความมานะในการหาคำตอบต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้ นักเรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้กันในห้องเรียน และวิธีสอนแบบ GPAS ยังเป็นวิธีการที่ส่งเสริมการทำงานของนักเรียนในทุกวิชา โดยเฉพาะการอ่านและการใช้ภาษาในการถ่ายทอด ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ การบันทึกรายละเอียดเนื้อหาในการเรียนแต่ละวิชาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับพรพรรณ ศรีทวงศ์ (2562) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS เป็นการจัดการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ถ่ายทอดความคิดเห็น ได้ทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ การประเมินผล หรือสรุปใจความสำคัญของสิ่งนั้น ๆ เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS สนับสนุนให้เกิดกระบวนการคิดในทุกขั้นตอน

1.2 การจัดการเรียนรู้การอ่านแบบ GPAS มีขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้กลวิธีในการเรียนจากบทอ่าน นักเรียนได้มีโอกาสอ่านและศึกษาเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องไตร่ตรอง ต้องอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้เข้าใจความคิด และโยงความคิดของผู้แต่ง โดยเฉพาะในขั้นการจัด

กระทำข้อมูล และขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้จะช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ และประสบการณ์เดิมของตนเอง ในการพิจารณาเนื้อหาที่อ่าน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงในประเด็นที่ผู้แต่งต้องการถ่ายทอดได้มากขึ้น และเมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสถ่ายทอดหรือนำเสนอ ผู้เรียนก็จะได้รับความรู้ ความคิดที่แปลกใหม่และหลากหลายมากยิ่งขึ้น ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ได้ไตร่ตรองความคิดอย่างสมเหตุสมผล และจะทำให้บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ไม่มีความน่าเบื่อ เนื่องจากผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง นอกจากนี้จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านด้านการวิเคราะห์ วิจัย เพราะการที่ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้อ่านได้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนจะต้องรู้จักการวิเคราะห์ และมองเห็นภาพรวมของเรื่องจึงจะสามารถอธิบายในแง่มุมต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับธีรรัตน์ นาคละมัย (2559) ที่กล่าวไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องด้วยปัจจุบันข้อมูลข่าวสารนั้นมีหลากหลาย จึงจำเป็นต้องใช้สติปัญญา พิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์ ประเมินค่าว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ และนำผลจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างรอบคอบมีเหตุผล

จากเหตุผลและข้อสนับสนุนดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ GPAS เป็นการสอนที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการอ่านเป็นขั้นตอน ซึ่งจะช่วยกำหนดทิศทางในการอ่านของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว และช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวกระบวนการ GPAS โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือด้านบรรยากาศในการเรียน และลำดับสุดท้ายคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ในด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ระดับมากเป็นลำดับที่ 1 คือ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด สืบค้นหาความรู้ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ GPAS เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนคิดและค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเองในสิ่งที่ตนเองต้องการ มีขั้นตอนให้นักเรียนได้ศึกษาบทอ่าน และมีขั้นตอนที่ให้นักเรียนได้ตั้งคำถาม ซึ่งทำให้นักเรียนได้กล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้นและ ใส่ใจในการเรียน อีกทั้งนักเรียนจะได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจัย เรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันอันนำไปสู่การอ่านที่มีประสิทธิภาพ

ด้านบรรยากาศในการเรียน พบว่า ลำดับที่ 1 คือ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจมากขึ้น อาจเป็นเพราะการจัดการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ GPAS เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้กระตุ้นให้ผู้เรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็นภายในห้องเรียน ประกอบกับนักเรียน

ได้รับการเสริมแรงด้วยคำชมเชยจากผู้วิจัย ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และกล้าแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ภายหลังจากจัดกิจกรรมการอ่านโดยวิธีสอนแบบ GPAS นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า การทำแบบทดสอบหลังเรียนเป็นวิธีการที่ดีทำให้นักเรียนเกิดความท้าทาย และสามารถประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของตนเองได้ อีกทั้งผู้เรียนได้รับการเสริมแรงจากครูผู้สอนทำให้นักเรียน มีความสุข และมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมครั้งต่อ ๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับปัญจนานุกรม วรวิพัฒนชัย (2560) ที่ได้กล่าวไว้ว่าบรรยากาศชั้นเรียนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสนใจใคร่เรียนรู้ และการพัฒนาทักษะที่สำคัญให้แก่เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะความคิดสร้างสรรค์ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม หากผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์และมีมุมมองที่กว้างจะสามารถนำมาประยุกต์ในการจัดบรรยากาศชั้นเรียน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า ลำดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดและทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนได้เพิ่มศักยภาพทางความคิดและสติปัญญา ได้ฝึกการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิดของอุษาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560) ที่ได้สรุปความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่ช่วยพัฒนา ความคิดและสติปัญญาของผู้อ่าน โดยผู้อ่านจะได้ฝึกการใช้เหตุผลวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อแก้ปัญหา และประเมินสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น จากผลการอภิปรายข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ GPAS เป็นการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้แก่ นักเรียนแล้ว ยังส่งผลต่อความคิดเห็นของนักเรียนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาครั้งต่อไป ซึ่งประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเลือกเนื้อหาบทอ่านที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ครูควรเลือกเนื้อหาของบทอ่านที่มีชื่อเรื่องที่น่าสนใจ สนใจ ไม่ยากจนเกินไป หรือเป็นเรื่องที่น่าสนใจพอมีพื้นฐานอยู่บ้าง เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเอง มาช่วยทำความเข้าใจหรือตีความบทอ่าน จะทำให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น และระดมความคิดร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ หากครูเลือกบทอ่านที่มีชื่อเรื่องยาก หรือต้องใช้การตีความมากจนเกินไป จะทำให้นักเรียนไม่ยากที่จะตั้งคำถาม และไม่สามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ครูควรมีบทบาทในทุกขั้นตอน ไม่ควรปล่อยให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมเพียงลำพัง ครูควรที่จะคอยกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์ ตลอดจนครูต้องเน้นย้ำถึงการเขียนสรุปความ การใช้ภาษา การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องด้วย

3. ครูควรกระตุ้นนักเรียนได้ใช้ความรู้เดิม หรือสร้างสรรค์แนวคิดใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ นักเรียนได้ใช้ความคิด การทำกิจกรรมครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดระดมสมอง การตั้งคำถาม การจัดระเบียบของข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้ได้มากที่สุด

4. ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรคอยชี้แนะหรืออธิบายช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงตลอดเวลา การเรียนการสอนอาจเกินเวลาที่กำหนด ในกรณีที่นักเรียนบางคนทำงานช้า หรือยังไม่เข้าใจในบางเนื้อหา หรืออ่านคำสั่งไม่ชัดเจน อาจต้องใช้เวลาในการแนะนำ อธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบ ซึ่งครูผู้สอนสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เป็นวิธีการสอนที่มีขั้นตอนชัดเจน ดังนั้น ครูจะต้องเตรียมตัวในการจัดกิจกรรม รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS กับทักษะอื่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เช่น ทักษะการเขียนสรุปใจความ ทักษะการสรุปความจากการฟัง การดู การพูด เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ร่วมกับเทคนิคอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้แบบโฟร์บล็อก การจัดการเรียนรู้แบบ CIRC การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R การจัด การเรียนรู้แบบ 5W1H เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ร่วมกับสื่อหรือวิธีการสอนอื่น ๆ เช่น การสอนแบบเทคนิคบันได 6 ชั้น การใช้เกม การใช้บอร์ดเกม การสอนแบบ KWL-Plus การใช้แผนผังความคิด เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือหลักสูตรสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

การุณันท์ รัตนแสนวงษ์. (2555). *TH118 การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการ*.

กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.

เกียรติพร สิ้นพิบูลย์. (2561). “การพัฒนาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถามเป็นฐานร่วมกับมัลติมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

คณินนิตย์ ดีพันธ์. (2561). “ผลการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ครรชิต มนูญผล. (2559). *คู่มืออาชีพสู่ศตวรรษที่ 21 สนุกกับนิสัยรักการอ่าน*.

กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด.

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านและการเขียนทางวิชาการ*.

กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

เฉลิมลาภ ทองอาจ และพาวิณี หล้าประเสริฐ. (2554). *การวัดและประเมินผลการเรียน ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ชุดฝึกอบรบครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนมณี แก้วพิกุล. (2553). “การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยจากบทเพลงลูกทุ่งสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2562). *GPAS 5 Steps สู່ห้องเรียนในศตวรรษที่ 21*. เข้าถึงได้จาก

<https://www.educathai.com/events/2019/13>

ชลธิชา หอมพุง. (2557). “การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้ร้อยสัจสี่เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ

สอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.

คณิตา ดวงวิไล. (2561). “ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านแบบ SQ5R ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ตานิภา เงินฝรั่ง. (2556). “การฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุลวิทยาคม จังหวัดพะเยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เดือนใจ คคดี. (2554). “การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยของจอห์น สจ๊วต มิลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ถาดทอง ปานสุภวัชร. (2556). “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ด้วยกระบวนการ GPAS.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ทองสุข รวยสูงเนิน. (2552). *ชุดพัฒนาทักษะการคิดมุ่งปฏิบัติการในห้องเรียนและที่บ้าน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า.

ธัญดา นันทธรรมโชติ. (2557). การเปรียบเทียบผลการจัดการกระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs ประกอบแบบฝึกทักษะเรื่องคำพ้องรูป คำพ้องเสียง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2. อุบลราชธานี: โรงเรียนอนุบาลน้องหญิง สพป.อุบลราชธานี เขต 2.

ธีรรัตน์ นาคละมัย. (2559). “ผลของการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นพดล จันทร์เพ็ญ. (2553). *หลักการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: เจเนซิว มีเดียคอม.

นิสิต ผลเดชสถาพร. (2564). “การใช้วิธีสอนการวิเคราะห์QUEST เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เนตรนภา สวยสี. (2560). “การพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ QUEST สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ปรีชา ธรฤทธิ์. (2552). *สอนเด็กให้เก่งคิดด้วยกระบวนการ GPAS*. [เอกสารอัดสำเนา].
- ปวีณสุดา ขยันทการ. (2561). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปัญญา วรวัฒนชัย. (2560). *ทักษะสำหรับครูเพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ปัทมา วิญญูกุล. (2551). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้วิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบกับวิธีสอนตามแนวคิดของสเตอร์นเบอร์ก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์. (2563). “การพัฒนาความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัด ประเมิน และวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ แข็งขัน. (2553). *คู่มือฝึกอบรบภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพรรณ ศรีหาวงศ์. (2562). “การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2548). *ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ*. เข้าถึงได้จาก http://mail.kku.ac.th/malbur/subjectweb/critical-reading_ability.html
- ยุพคิน ไชยรบ. (2553). “การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อให้เกิดมโนคติ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2555). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วาวรินทร์ พงษ์พัฒน์. (2561). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็นโดย การจัดการเรียนรู้ แบบ GPAS 5 Steps ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม จังหวัดสมุทรสาคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วิสูตร โพธิ์เงิน ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน มาเรียม นิลพันธ์ และเอกชัย ภูมิระรื่น. (2564). “ผลการใช้รูปแบบ การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการ เรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา.” *วารสารวิจัยและพัฒนา หลักสูตร*. 11(1): 22-35.
- ศักดิ์สิน โรจน์สราญรมย์. (2560). *หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สู่ประเทศไทย 4.0 ด้วยกระบวนการ GPAS*. เอกสารประกอบการอบรม. กรุงเทพฯ: พัฒนาวิชาการ (พว.) จำกัด.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). (2560). *การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- สถาบันภาษาไทย. (2557). *การพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2550). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2550). *กลเม็ดการอ่านให้เก่ง*. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นาน มีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สุชาติ วรรณขาว. (2549). “การใช้ยุทธศาสตร์เมตาคognition ในการสอนภาษาอังกฤษอย่างมี วิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีวิทยาเขต สกลนคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรรัตน์ ไชยสุริยา. (2543). “ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรสุมา ถาวรสุขอนันต์. (2559). “ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจีแพสที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความและเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2560). “การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เอมอร เนียมน้อย. (2550). *พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R*.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ภาษาอังกฤษ

Ennis, R. H. (1985). “A Logical Basic of Measuring Critical Thinking.” *Liberal Education*. 70,3.

Good, T. L. (1973). *Looking in Classroom*. 4th ed. New York: Harper and Rom, Publisher.

Hilgard, H. W. (1970). *Introduction of Psychology*. New York: Harcourt Brace and Word.

Hudgins, B. B. (1977). *Learning ang Thinking: A Primer for Teachers*. Illinois: P.E. Peacock Publishers, Inc.

Norris, J. A. (1988). “Using Communication Strategies to Enhance Reading Acquisition The Reading Teacher.” *Dissertation abstracts international*

Sullivan, L. (2004). *Critical Reading*. Available from www.senate.ucla.edu/programreviews/documents/WSSelfReview.pdf

Watson, G., & Glaser, E. M. (1964). *Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal Manual*. New York: Harcourt Brace and word.

Yinger, W. (1988). “Critical-Thinking Technique for Social Studies Education in Thailand.” *Doctoral dissertation The Pennsylvania State University*.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นายธนภุต เสิ่งหู้

ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ผศ.บุษกร ปั่นหุ่่น

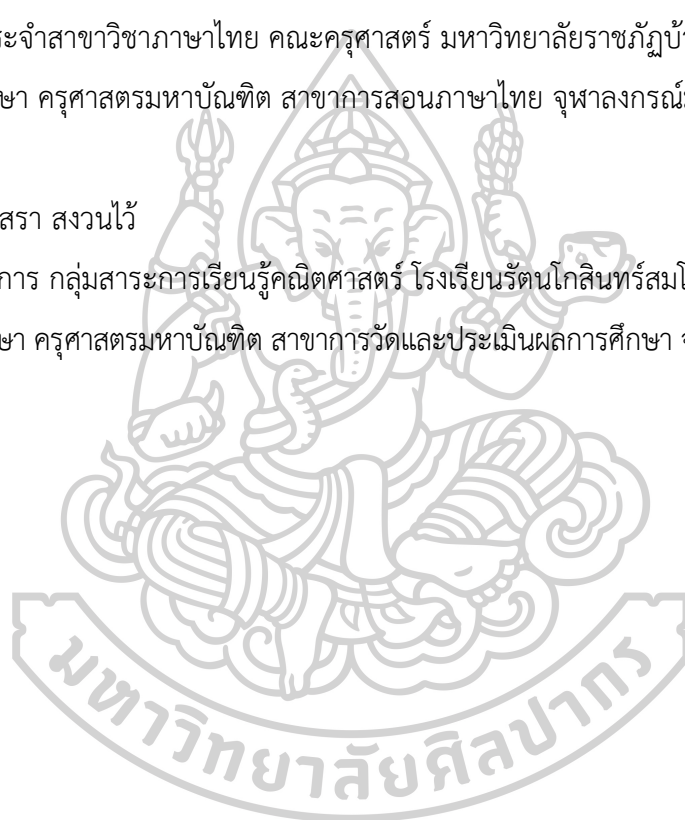
อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นางสาวชนิสรา สงวนไว้

ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน

วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 แบบสำรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ขององค์ประกอบและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1				
1. สาระสำคัญ				
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้				
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	0.67
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล	+1	+1	+1	1.00
3. เนื้อหา				
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	0	+1	+1	0.67
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการวัดประเมินผล	+1	+1	+1	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้				
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
5.2 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
6. การวัดและประเมินผล				
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
6.3 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2				
1. สารสำคัญ				
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้				
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	0.67
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล	0	+1	+1	0.67
3. เนื้อหา				
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	0	+1	0.67
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการวัดประเมินผล	+1	+1	+1	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้				
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
5.2 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	0	+1	+1	0.67
6. การวัดและประเมินผล				
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
6.3 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	0	0.67

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3				
1. สารสำคัญ				
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้				
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	0	0.67
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล	+1	+1	+1	1.00
3. เนื้อหา				
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	0	+1	+1	0.67
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการวัดประเมินผล	+1	+1	+1	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้				
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	0	+1	0.67
5.2 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	01	0.67
6. การวัดและประเมินผล				
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
6.3 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4				
1. สารสำคัญ				
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้				
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล	+1	+1	0	0.67
3. เนื้อหา				
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	0	0.67
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการวัดประเมินผล	0	+1	+1	0.67
5. สื่อการจัดการเรียนรู้				
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
5.2 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	0.67
6. การวัดและประเมินผล				
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00
6.3 สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 11 แบบสำรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	+1	+1	+1	1.00
2	+1	0	+1	0.67
3	+1	0	+1	0.67
4	+1	0	+1	0.67
5	+1	0	+1	0.67
6	+1	+1	+1	1.00
7	+1	+1	+1	1.00
8	+1	+1	0	0.67
9	+1	+1	0	0.67
10	0	+1	+1	0.67
11	+1	+1	+1	1.00
12	+1	+1	+1	1.00
13	+1	+1	+1	1.00
14	+1	+1	+1	1.00
15	+1	+1	+1	1.00
16	+1	+1	+1	1.00
17	+1	+1	+1	1.00
18	+1	+1	+1	1.00
19	+1	+1	+1	1.00
20	+1	+1	+1	1.00
21	0	+1	+1	0.67
22	+1	+1	+1	1.00
23	+1	+1	+1	1.00
24	+1	+1	0	0.67
25	0	+1	+1	0.67

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
26	0	+1	+1	0.67
27	0	+1	+1	0.67
28	0	+1	+1	0.67
29	+1	+1	+1	1.00
30	+1	+1	+1	1.00
31	+1	0	+1	0.67
32	0	+1	+1	0.67
33	+1	+1	0	0.67
34	+1	+1	+1	1.00
35	+1	+1	+1	1.00
36	+1	+1	0	0.67
37	0	+1	+1	0.67
38	+1	+1	+1	1.00
39	+1	+1	+1	1.00
40	+1	+1	+1	1.00
41	+1	0	+1	0.67
42	+1	+1	+1	1.00
43	+1	+1	+1	1.00
44	+1	+1	+1	1.00
45	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 12 แบบสำรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1.1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด สืบค้นหาความรู้ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1.00
1.2 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและจดจำได้นานขึ้น	+1	+1	+1	1.00
1.3 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00
2. ด้านบรรยากาศในการเรียน				
2.1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน	+1	+1	+1	1.00
2.2 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับเพื่อน	+1	0	+1	0.67
2.3 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00
2.4 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	0	+1	+1	0.67
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
3.1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียน คิดอย่างมีเหตุผลเป็นลำดับขั้นตอน	+1	+1	+1	1.00
3.2 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิด GPAS ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	1.00
3.3 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดและทำงานอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 13 ค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ฉบับที่นำไปใช้จริง จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	อำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
1	0.68	0.43	นำไปใช้
2	0.61	0.32	นำไปใช้
3	0.68	0.53	นำไปใช้
4	0.50	0.25	นำไปใช้
5	0.68	0.42	นำไปใช้
6	0.41	0.22	นำไปใช้
7	0.50	0.35	นำไปใช้
8	0.40	0.25	นำไปใช้
9	0.60	0.22	นำไปใช้
10	0.48	0.52	นำไปใช้
11	0.75	0.33	นำไปใช้
12	0.61	0.22	นำไปใช้
13	0.66	0.60	นำไปใช้
14	0.68	0.23	นำไปใช้
15	0.59	0.39	นำไปใช้
16	0.55	0.22	นำไปใช้
17	0.52	0.29	นำไปใช้
18	0.48	0.22	นำไปใช้
19	0.55	0.22	นำไปใช้
20	0.52	0.39	นำไปใช้
21	0.68	0.23	นำไปใช้
22	0.48	0.22	นำไปใช้
23	0.75	0.23	นำไปใช้
24	0.55	0.22	นำไปใช้
25	0.61	0.22	นำไปใช้
26	0.48	0.22	นำไปใช้
27	0.48	0.22	นำไปใช้
28	0.45	0.29	นำไปใช้
29	0.57	0.26	นำไปใช้
30	0.41	0.22	นำไปใช้

ตารางที่ 14 ผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

นักเรียนคนที่	คะแนน ทดสอบก่อนเรียน	คะแนน ทดสอบหลังเรียน
1	10	20
2	15	23
3	12	24
4	13	25
5	14	23
6	16	28
7	12	24
8	10	23
9	8	20
10	12	26
11	13	24
12	11	25
13	10	25
14	14	28
15	12	25
16	13	29
17	15	27
18	14	25
19	12	25
20	18	26
21	12	28
22	15	24
23	12	27
24	17	27
25	16	28

ตารางที่ 14 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนน ทดสอบก่อนเรียน	คะแนน ทดสอบหลังเรียน
26	19	26
27	18	28
28	13	25
29	14	27
30	11	25
31	12	24
32	15	25
33	12	26
34	12	24
35	15	25
36	12	25
37	14	27
38	18	28
39	18	28
40	14	27
41	16	26
42	15	27
43	11	24
44	13	27
คะแนนเฉลี่ย	13.37	25.33
คะแนนรวม	598	1,123

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตาม

กระบวนการ GPAS

แบบสอบถาม
ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง โดยเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	มากที่สุด		4	หมายถึง	มาก
	3	หมายถึง	ปานกลาง		2	หมายถึง	น้อย
	1	หมายถึง	น้อยที่สุด				

ข้อที่	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1.1	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด สืบค้นหาความรู้ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
1.2	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และจดจำได้นานขึ้น					
1.3	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS น่าสนใจกระตุ้นให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น					
2	ด้านบรรยากาศในการเรียน					
2.1	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
2.2	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นกับเพื่อน					
2.3	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจมากขึ้น					

ข้อที่	รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2	ด้านบรรยากาศในการเรียน (ต่อ)					
2.4	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้					
3	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
3.1	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผลเป็นลำดับ ขั้นตอน					
3.2	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
3.3	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดและ ทำงานอย่างเป็นระบบ					
	รวม					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้ ตาม
กระบวนการ GPASนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน
 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องได้เพียงคำตอบเดียว

อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1-2

การสร้างสรรค์

มวลมนุษยชาติยังพยายามสร้างสรรค์ดูเหมือนโลกยิ่งวุ่นวายไม่รู้จบ การสร้างสรรค์ที่แท้คือการนำความปกติสุขมาสู่สรรพชีวิต ถ้าไม่เข้าใจความจริงของชีวิตก็อย่าคิดสร้างสรรค์อะไรเลย เรื่องราวภายในของชีวิตไม่ต้องสร้างสรรค์ เพียงแต่รู้เท่าทันการสรรค์สร้าง ปลอ่ยให้ธรรมชาติเดิมแท้ในตนกระทำกิจทั้งหลายไปตามกระแสแห่งธรรมชาติ แต่โบราณกาลมาแล้วพระอรุณบุคคลทั้งหลายก็กระทำโดยมิได้กระทำ ดั่งนี้ความดีย่อมปิดฉากลงด้วยการบังคับให้กระทำ

1. บทความเรื่อง “การสร้างสรรค์” ผู้เขียนต้องการสื่ออะไรกับผู้อ่าน

1. ชีวิตเราไม่ต้องการปรุงแต่ง
2. การดำเนินชีวิตแบบสายกลาง
3. ปลอ่ยให้โลกเป็นไปตามธรรมชาติ
4. การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เป็นการทำร้ายธรรมชาติ

2. ข้อคิดที่ได้จากบทความนี้คืออะไร

1. ชีวิตต้องการความสงบ
2. การสร้างสรรค์ทำให้โลกสงบสุข
3. การรู้เท่าทันธรรมชาติทำให้เรามีความสุข
4. การสร้างสรรค์ที่แท้ต้องนำความสุขมาสู่สรรพชีวิต

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3-5

แพะกับลา มีเจ้านายคนเดียวกัน แพะนั้นนึกคิดว่าลาได้กินอาหารอímท้อง ทั้งยังมีเหลือเก็บสำรองไว้อีกด้วย “ชีวิตเจ้าช่างเต็มไปด้วยงานหนักไม่สิ้นสุดเลยนะ” มันพูดกับลา “หมูนมโหมินแล้วยังต้องบรรทุกของหนัก ๆ อีก ข้าจะแนะนำให้นะ...เจ้าจงแกล้งทำเป็นป่วย แล้วเดินตกหลุมสิ จะได้หยุดพักผ่อนไ่งละ” ลาทำตามคำแนะนำของแพะ มันบาดเจ็บสาหัสจากการหกล้ม ดังนั้นนายของมันจึงตามสัตวแพทย์มารักษา สัตวแพทย์เขียนใบสั่งยาระบุให้ลากินน้ำซूपที่ทำจากปอดแพะ ซึ่งเขาบอกว่ามีผลต่อการรักษา ดังนั้นแพะจึงถูกฆ่า เพื่อนำปอดมารักษาอาการป่วยของลา

3. แพะอิจฉาเพราะสาเหตุใด

1. เจ้านายดูเลาดีกว่าตน	2. เจ้านายรักลามากกว่าแพะ
3. เจ้านายให้ลาทำงานที่สบายกว่าตน	4. เจ้านายให้อาหารลากินอímกว่าตน

4. ลาหกล้มจากสาเหตุใด

1. ลาต้องการแกล้งแพะ	2. ทำตามคำแนะนำของแพะ
3. แพะซูดหลุมไว้ทำให้ลาหกล้ม	4. เนื่องจากความประมาทของตนเอง

5. แพะต้องตายด้วยสาเหตุใด

1. เพราะเจ้านายไม่ต้องการเลี้ยงแพะอีกต่อไป
2. เพราะเจ้านายต้องการเนื้อแพะมาเป็นอาหาร
3. เพราะเจ้านายต้องการลงโทษแพะที่ทำให้ลาเจ็บ
4. เพราะเจ้านายต้องการอวัยวะแพะมาเป็นยารักษา

อ่านเนื้อเพลงต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 6-10

เพลง ร่มสีเทา

ฉันเฝ้าถามความสุขอยู่ที่ไหน ชายที่เขาเดินผ่านฉันเข้ามาบอกกับฉันขอร่มสักคัน แต่ว่าที่มีมือเขาก็มีหนึ่งคันก็แปลกใจ ท่ามกลางหยดฝนโปรยปราย

เขาก็ถามฉันว่าอยากสุขไหม ลองหุบร่มในมือสักพักหนึ่ง และเงยหน้ามองวันเวลา มองหยดน้ำที่มันกระทบตา ยังเปียกอยู่ใช่ไหม หรือไม่มีฝน

บนท้องฟ้าไม่มีอะไรแน่นอน ถ้ามองจากตรงนี้ เดี่ยวก็มีมืด แล้วก็สว่าง อาจจะมีฝนก่อเป็นพายุ หรือลมลอยปลิวอยู่แค่นั้น สุขที่เคยเดินทางตามหามานาน ไม่ได้ไกลที่ไหน อยู่แค่นี้เอง

ยิ้มฉฉิ้มมากกว่าทุกครั้ง สุขที่ฉฉฉฉตามหามาแสนนาน อยู่ตรงนี้ แค่เพียงเข้าใจ อย่าไปยึดถือ มันและกอดไว้ ก็แคร์มันเท่านั้น เท่านั้น

บนท้องฟ้าไม่มีอะไรแน่นอน ถ้ามองจากตรงนี้ เดี่ยวก็มืด แล้วก็สว่าง อาจจะมีฝนก่อเป็นพายุ หรือลมลอยปลิวอยู่แค่นั้น สุขที่เคยเดินทางตามหามาแสนนาน ไม่ได้ไกลที่ไหน อยู่แค่นี้เอง

ฉฉฉฉเห็นเธอถือร่มผ่านมา เต็มไปด้วยร่องรอย และคราบน้ำตา ฉฉฉฉได้เห็นแล้วมันปวดใจ ไม่ใช่เพียงแค่เธอที่ทุกข์ ฉฉฉฉก็เป็นเหมือนเธอ เธอได้ยิ้มใหม่ อยากขอให้เธอลองโยนร่มที่ถือเอาไว้หนัก โยนมันออกไป

บนท้องฟ้าไม่มีอะไรแน่นอน ถ้ามองจากตรงนี้ เดี่ยวก็มืด แล้วก็สว่าง อาจจะมีฝนก่อเป็นพายุ หรือลมลอยปลิวอยู่แค่นั้น สุขที่เคยเดินทางตามหามาแสนนาน ไม่ได้ไกลที่ไหน อย่าไปยึด อย่าไปถือ อย่าไปเอามากอดไว้ ก็จะไม่เสียใจ ตลอดชีวิต ต้องผ่านการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะใคร จะทุกข์ จะสุขแค่ไหน ก็อยู่ที่ฉฉฉฉจะมอง

6. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายสำคัญของบทเพลงนี้

1. เพื่อให้ผู้ฟังตระหนักถึงอาการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่อาจคาดหมายได้
2. เพื่อให้ผู้ฟังลองสัมผัสกับสายฝนเพื่อให้ได้รับรู้ความสดชื่นที่ได้จากธรรมชาติ
3. เพื่อให้ผู้ฟังได้เปรียบเทียบเหตุการณ์ที่ผู้เขียนเคยประสบกับสิ่งที่ผู้ฟังเคยประสบ
4. เพื่อให้ผู้ฟังได้มองเห็นคุณค่าของบางสิ่งทีหลายครั้งมองข้ามไปเพราะความเคยชิน

7. ประโยคใดอาจกล่าวได้ว่าเป็นใจความสำคัญของเพลงข้างต้น

1. อย่าไปยึด อย่าไปถือ อย่าไปเอามากอดไว้ ก็จะไม่เสียใจตลอดชีวิต
2. สุขที่ฉฉฉฉตามหามาแสนนานอยู่ตรงนี้ แค่เพียงเข้าใจอย่าไปยึดถือมัน
3. บนท้องฟ้าไม่มีอะไรแน่นอนถ้ามองจากครั้งนี้ เดี่ยวก็มืดเดี๋ยวก็สว่าง
4. เธอได้ยิ้มใหม่อยากขอให้เธอลองโยนร่มที่ถือเอาไว้หนัก โยนมันออกไป

8. จากเพลง ร่มสีเทา ผู้แต่งให้ร่มเป็นสัญลักษณ์ของอะไร

1. ความรัก
2. ความสุข
3. ความทุกข์
4. สิ่งที่ใช้กันฝน

9. บุคคลใดต่อไปนี้ นำเอาความคิดที่ได้จากเพลงไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองมากที่สุด

1. สุรารัตน์เลือกซื้อร่มที่มีน้ำหนักเบาเพื่อสะดวกในการเดินทาง
2. มัสยามอบร่มที่ถืออยู่ให้กับหญิงมีครรภ์ที่กำลังเดินตากฝนอยู่
3. ภาวิณีเลิกเสียใจกับเงินที่หายไปเพราะคิดว่าเป็นการพาดเคราะห์
4. ศรีมิ่งคลไม่ใส่ใจคำพูดของเจ้านายที่มีต่อการกระทำที่ผิดพลาดของตัวเอง

10. บทเพลงข้างต้นนำเสนอด้วยน้ำเสียงอย่างไร

1. มุ่งหวังสร้างกำลังใจ	2. เปี่ยมหวังมีกำลังใจ
3. สิ้นหวังหมดกำลังใจ	4. หหมดหวังแต่มีกำลังใจ

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 11-13

อากาศร้อนจัดทำยอดใช้ไฟฟ้าทุบสถิติรอบที่ 7

นายสุทัศน์ ปัทมสิริวัฒน์ ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เปิดเผยว่าวันนี้ เวลา 14.30 น. ปริมาณการใช้ไฟฟ้าสูงสุด หรือ พีค ได้พุ่งสูงสุดถึง 26,121 เมกะวัตต์ ทำลายสถิติเดิมเมื่อวันที่ 2 ที่ 25,682 เมกะวัตต์ สาเหตุจากสภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าว โดยอุณหภูมิที่สูงถึง 38.5 องศาเซลเซียส โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตคาดการณ์ไว้ว่า ปีนี้จะมีการใช้ไฟฟ้าสูงสุด อยู่ที่ 25,784 เมกะวัตต์ ซึ่งเกินจากที่ประมาณการไว้ 337 เมกะวัตต์ ทั้งนี้ กฟผ.ให้ความมั่นใจว่า ยังมีกำลังสำรองผลิตไฟฟ้าเพียงพอ แต่ขอให้ประชาชนช่วยกันประหยัดไฟฟ้า เพื่อลดการใช้พลังงานอีกทางหนึ่งด้วย

11. ข่าวนี้ผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการนำเสนอข่าวอย่างไร

1. เพื่อแนะนำสั่งสอน	2. เพื่อให้ความรู้
3. เพื่อยกตัวอย่าง	4. เพื่อเตือนให้ทราบ

12. จากข่าว ข้อเท็จจริงข้อใด มีเหตุผลที่สุด

1. การใช้พลังงานอย่างสิ้นเปลืองจะส่งผลกระทบต่อทำให้โลกร้อน
2. คนไทยทุกคนควรช่วยกันประหยัดพลังงาน
3. การประหยัดพลังงานเป็นหน้าที่ กฟผ.
4. คนไทยใช้พลังงานเปลืองมาก

13. จากข่าวข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้มีปริมาณยอดการใช้ไฟฟ้าที่สูง

1. คนไทยใช้เครื่องปรับอากาศกันมากขึ้น
2. อากาศร้อนอบอ้าวมีอุณหภูมิที่สูงถึง 38.5 องศาเซลเซียส
3. กฟผ. มีกำลังสำรองผลิตไฟฟ้าอย่างเพียงพอ
4. กฟผ. ไม่ได้รณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันประหยัดไฟฟ้า

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 14-15

ความเจริญของประเทศชาติเป็นความเจริญส่วนรวม ซึ่งเกิดจากผลงานหรือผลของการกระทำของคนทั้งชาติ ถือได้ว่าทุกคนแบ่งหน้าที่กันทำประโยชน์ให้แก่ชาติตามความถนัดความสามารถ และเกื้อกูลกัน ไม่มีผู้ใดจะอยู่ได้ และทำงานให้แก่ประเทศชาติได้โดยลำพังตนเอง

14. ข้อความข้างต้นให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านในเรื่องใด

1. ความสามัคคีในหมู่คณะ	2. ความขยันหมั่นเพียร
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	4. การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง

15. ความเจริญของชาติจะเกิดขึ้นได้อย่างไร

1. ทุกคนทำงานตามลำพัง	2. ทุกคนแบ่งหน้าที่กันทำ
3. ทุกคนทำตามความพอใจของตน	4. ทุกคนต่างทำหน้าที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับ

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 16-17

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ และก่อความวิตกให้แก่รัฐบาลทุกยุคทุกสมัย และสถาบันต่าง ๆ ของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัญหานี้เป็นปัญหาที่ร้ายแรงก่อความเสียหายให้ ไม่เฉพาะแค่สุขภาพอนามัยของผู้เสพติดอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังความเสียหายให้เกิดแก่สังคมและเสถียรภาพของบ้านเมือง เป็นปัญหาการเสื่อมทางศีลธรรม ก่อให้เกิดอาชญากรรมนานาชนิด และเป็นปัญหาความมั่นคงของชาติ รวมทั้งความเสียหายแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม ในด้านการพัฒนาคนและเศรษฐกิจด้วย

16. “ปัญหาสิ่งแวดล้อม” หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากข้อใด

1. การเพิ่มจำนวนการผลิต	2. ความขาดแคลนสิ่งแวดล้อม
3. การพัฒนาผู้เสพสิ่งแวดล้อม	4. การเพิ่มจำนวนผู้เสพสิ่งแวดล้อม

17. ข้อความนี้สรุปถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมว่าอย่างไร

1. เป็นปัญหาที่ร้ายแรง	2. เป็นปัญหาของรัฐบาล
3. เป็นปัญหาจะต้องช่วยกันแก้ไข	4. เป็นปัญหาที่ทุกคนจะต้องเอาใจใส่

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 18-20

“ตระหนัก”

ขอชาวไทยตระหนักจิตนับแต่นี้	ชาติทวีความความรุ่งโรจน์เฟื่องไพศาล
หากทุกชีพในชาติร่วมกอรปการ	ปราบคนพาลทุจริตคนโกงกิน
ไทยจะยังอยู่ยั้งหรือสิ้นชาติ	ลุ่มพินาศหรือเรืองรุ่งไปทุกถิ่น
มือทุกมือชนทุกผู้ในแผ่นดิน	ล้วนตัดสิ้นความเป็นชาติความเป็นไทย
ขอทุกคนซื่อสัตย์สุจริต	ละสิ่งผิดทำสิ่งถูกจิตแจ่มใส
ทุจริตโกงกินขจัดไกล	ความเป็นไทยย่อมวิวัฒน์พัฒนา
หากต่างคนต่างนิ่งต่างเพิกเฉย	ต่างละเลยต่างหน้าที่ลืออาสา
ปล่อยคนคดโกงกินทั่วพารา	ย่อมนำพาไทยสิ้นชาติสิ้นแผ่นดิน

18. บทร้อยกรองนี้ผู้แต่งมีจุดประสงค์อย่างไร

1. ให้ข้อคิดเตือนใจ	2. ให้ความรู้
3. อบรมสั่งสอน	4. ให้ประสบการณ์แก่ผู้อ่าน

19. ข้อใดคือสาระสำคัญของบทร้อยกรองนี้

1. ให้รู้หน้าที่ของคนในชาติ	2. ให้ช่วยกันพัฒนาชาติ
3. ให้ต่อต้านคนทุจริต	4. ให้รักและหวงแหนชาติไทย

20. “ยอมนำพาไทยสิ้นชาติสิ้นแผ่นดิน” ข้อความนี้มีความหมายตรงกับข้อใด

1. ทำให้ชาติไทยล่มจม	2. ชาติไทยไม่สิ้นคนดี
3. คนไทยแตกความสามัคคี	4. ไม่มีแผ่นดินไทยคงอยู่ต่อไป

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 21-22

สัตว์ป่า

เสียงปืนที่ดังลั่น
ลูกน้อยที่กอดไว้
ฝืนใจเข้ากอดแม่
แม่จำเพราะเสียงปืน
โทษใดจึงประหาร
ถ้าลูกท่านเป็นสัตว์ป่า
ชีวิตใคร ใครก็รัก
โปรดเถิดจงเห็นใจ

ตัวแม่นั้นต้องสิ้นใจ
กระดอนไปเพราะแรงปืน
หวังแก้ให้แม่ฟื้น
จึงไม่คืนชีวิตมา
ศาลไหนพิพากษา
ใครเช่นฆ่าท่านยอมไหม
ท่านประจักษ์หรือไม่
สัตว์ไซ้รักก็เหมือนกัน

(ที่มา : หนังสือป่าไม้/สืบ นาคะเสถียร)

21. เมื่อนักเรียนอ่านบทร้อยกรองนี้แล้ว แนวคิดใดน่าจะเหมาะสมที่สุด

1. สัตว์มีคุณค่าต่อมนุษย์ต้องอนุรักษ์ไว้ไม่ให้สูญพันธุ์
2. สัตว์ป่าบางชนิดมีโทษจึงควรที่จะประหาร
3. สัตว์ทุกชนิดมีชีวิตเหมือนมนุษย์
4. การฆ่าสัตว์ป่าทุกชนิดเป็นบาป

22. ข้อความใดน่าจะเป็นข้อเตือนใจให้คนไม่ฆ่าสัตว์ป่าได้ดีที่สุด

1. ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว
2. ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว
3. สัตว์โลกทั้งหลายจงอย่าได้เบียดเบียนกันเลย
4. สรรพสิ่งทั้งหลายไม่เที่ยงแท้แน่นอนมีเกิด แก่ เจ็บ

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 23-24

“คุณครูคะ วันนี้ตอนเดินมาโรงเรียนหนูเห็นคนตาบอดเดินถือไม้เท้าคลำทางมาตรงทางม้าลายกำลังจะข้ามถนน เขาเดินเซไปเซมา เหมือนจะล้มลงคะ หนูจึงเข้าไปประคองแล้ว จูงมือเขา ช่วยพาเดินข้ามถนน เขาชมและขอบใจหนูด้วยคะ”

23. เพราะเหตุใดคนเราจึงต้องทำความดี

1. ความดีเป็นที่พึงแห่งตน	2. ความดีทำให้จิตใจสงบสุข
3. ความดีทำให้คนเราฉลาด	4. ความดีนำชีวิตไปสู่แนวทางที่ดี

24. คุณธรรมข้อใดสอดคล้องกับความหมายของข้อความนี้มากที่สุด

1. ความโอบอ้อมอารี	2. ความเมตตากรุณา
3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4. ความวิริยะอุตสาหะ

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 25-26

จดหมายจากจางวาง

“ข้าลงมือหากินอย่างไร ก็ได้เล่าให้ฟังแล้ว คือลุงกล่อมแก้วากินข้าวจู้ แกจึงเตะออกจากบ้านให้ไปเที่ยวหากินเอง ข้าก็ไม่มีอย่างอื่น นอกจากจะเชื่อคำลุงกล่อม จึงเที่ยวหากินเองจนบัดนี้มีข้าวหลายฉางกินไม่หมด ก็ต้องส่งไปขายเมืองนอกอยู่ทุกเที่ยวกำป็น”

25. จากข้อความนี้ผู้พูดต้องการกล่าวเป็นทำนองใด

1. แนะนำการทำมาหากิน	2. อธิบายการทำมาหากิน
3. สั่งสอนการประพฤติ	4. แนะนำวิธีการกินที่ถูกต้อง

26. ข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องนี้เป็นอะไร

1. หมั่นอดออม	2. เที่ยวหากินเอง
3. การปฏิบัติตนให้ถูกต้อง	4. ขยันทำมาหากิน

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 27-28

ตำนาน กำเนิดต้นข้าว

ในสมัยโบราณนานมาแล้วข้าวเกิดขึ้นเองโดยไม่ต้องปลูก และมีขนาดใหญ่มาก ใหญ่กว่ากำมือของมนุษย์ประมาณ 5 เท่า เมล็ดข้าวนั้นมีสีเงินและมีกลิ่นหอม มนุษย์ก็ได้ใช้หุงกินกันมานาน ต่อมาหญิงหม้ายคนหนึ่ง สร้างยุ่งฉวางให้ข้าวมาเกิดในยุ่งฉวาง แม่หม้ายคนนั้นเป็นคนที่มีจิตใจหยาบช้า ตีข้าวเมล็ดใหญ่ด้วยไม้ เมล็ดข้าวแตกหักและปลิวไป ที่ปลิวไปตกในป่าก็กลายเป็นข้าวตอย ที่ปลิวไปตกในน้ำก็กลายเป็นข้าวนาตา มีชื่อว่า นางพระโพสพ นางพระโพสพอาศัยอยู่กับปลาในหนองน้ำ นางพระโพสพโกรธมนุษย์จึงตัด สิ้นใจจะไม่กลับไปอีก มนุษย์จึงต้องอดอยาก ไม่มีข้าวกินไปถึงพันปี ต่อมาลูกชายของเศรษฐีไปเที่ยวป่าแล้วเกิดหลงทาง จนมาถึงหนองน้ำก็นั่งร้องไห้ ปลากังเกิดความสงสาร จึงขอให้นางพระโพสพบอกทางให้และกลับไปอยู่กับมนุษย์ นางพระโพสพจึงได้เล่าถึงความใจร้ายของแม่หม้าย ลูกชายเศรษฐีจึงได้อ้อนวอนให้นางพระโพสพกลับไป แต่นางก็ไม่ยอมกลับมา เทวดาจึงแปลงตัวเป็นปลากับนกแก้วมาอ้อนวอนให้นางกลับไปดูแลมนุษย์และพระศาสนา เพราะพระพุทธเจ้าจะไปเกิดอีก นางพระโพสพจึงยอมกลับไปเมืองมนุษย์ แต่ข้าวนั้นจะเล็กลง และต้องทำการเพาะปลูก ถ้าจะดำข้าวจะต้องทำพิธีขอเพื่อที่จะขออนุญาตต่อนางพระโพสพ และเมื่อเกี่ยวข้าวเสร็จแล้วต้องทำพิธีสู่ขวัญข้าวด้วย

ที่มา : <http://www.nithan.in.th>

27. จากตำนานกำเนิดต้นข้าว ข้อใดคือข้อคิดเห็น

1. การทำพิธีสู่ขวัญข้าวจะทำหลังการเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว
2. หญิงหม้ายเป็นคนที่จิตใจหยาบช้าตีข้าวเมล็ดใหญ่ด้วยไม้
3. เมล็ดข้าวในสมัยก่อนมีขนาดใหญ่กว่ากำมือของมนุษย์ประมาณ 5 เท่า
4. ชาวนา ก่อนทำการเพาะปลูกข้าวหากไม่ขอขมาแม่พระโพสพต้นข้าวจะไม่ออก

28. จากตำนานกำเนิดต้นข้าว การกระทำของหญิงหม้ายส่งผลเสียอย่างไร

1. มนุษย์ไม่มีเมล็ดข้าวเพาะปลูก
2. มนุษย์ต้องทำพิธีขออนุญาตก่อนการดำข้าว
3. มนุษย์ต้องอดอยาก ไม่มีข้าวกินไปถึงพันปี
4. มนุษย์เมื่อเกี่ยวข้าวเสร็จแล้วต้องทำพิธีสู่ขวัญข้าว

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 29-30

คนซื้อฝัน

“แต่พ่อแม่สอนว่าไม่ใช่ของเลว ความจนเป็นเพียงโรคร้ายชนิดหนึ่งที่รักษาให้หายได้ ยารักษา คือความขยันหมั่นเพียร ความรู้จักค่าของตัวเอง ไม่ตีราคาต่ำ ไม่ขายตัวให้แก่เงิน ใครเอาเงินมาฟาดหัวเราก็ฟาดน้ำมันให้หายกลับไป ได้เงินมาต้องรู้จักค่าของมันว่า ถ้ารวมเป็นก้อนโต ๆ ละก็ซื้ออะไร ได้หลายอย่าง ซื้อไหว ซื้อกราบ ของคนก็ได้

(ศุภร บุนนาค. คนซื้อฝัน. หน้า 25)

29. “ซื้อไหว ซื้อกราบของคนก็ได้” ข้อความนี้สะท้อนค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบันอย่างไร

1. คนในสังคมปัจจุบัน มีไม่น้อยที่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของเงิน
2. คนในสังคมปัจจุบันที่ยอมไหว้กราบคนชั่วที่ร่ำรวยก็มีมาก
3. คนบางคนต้องการให้คนเคารพนบถตนก็ใช้เงินซื้อเองได้
4. คนที่เห็นแก่เงิน สามารถไหว้กราบคนชั่วที่มีอิทธิพลทางการเงินได้เสมอ

30. จากบทความนี้แสดงว่าผู้สอนยกย่องผู้ที่มีลักษณะนิสัยอย่างไร

1. เข้มแข็ง อดทน รู้จักต่อสู้อุปสรรคในชีวิต
2. ซื่อสัตย์ ขยัน รู้จักค่าของเงินและไม่กลัวจน
3. ขยัน เข้มแข็ง หยิ่งในคุณค่าของตนแม้จะยากจน
4. มานะ พากเพียร รู้จักสร้างฐานะของตนให้มั่นคงได้

ภาคผนวก จ
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

รหัสวิชา ท33102 รายวิชา ภาษาไทย 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากสารคดี
 เวลา 2 คาบ ครูผู้สอน นายอิทธิโชค นาคสนอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
 แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

2. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 2 ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ 3 วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุกๆ ด้านอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัดที่ 4 คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ความคิดไปใช้
 ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 5 วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิด
 ใหม่อย่างมีเหตุผล

3. สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้อ่านจะต้องใช้ทักษะในการคิด พิจารณาเรื่องที่อ่านและทำ
 ความเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนมุ่งสื่อมาให้ผู้อ่าน ต้องจับสาระและความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
 ต้องหยั่งความหมายอันแท้จริงที่ผู้เขียนซ่อนอยู่ในถ้อยคำ ต้องพิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์ข้อเท็จจริง
 เนื้อหาสาระ คุณค่าด้าน ต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้
 ความคิดเพิ่มพูนขึ้น

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ :

- นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องที่ได้
- นักเรียนสามารถแสดงเหตุผลประกอบเรื่องที่ได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ:

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อเท็จจริง คุณค่าด้านต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ :

นักเรียนเป็นผู้มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ : นักเรียน

☒ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	☒ 2. ซื่อสัตย์สุจริต
☒ 3. มีวินัย	☒ 4. ใฝ่เรียนรู้
☒ 5. อยู่อย่างพอเพียง	☒ 6. มุ่งมั่นในการทำงาน
☒ 7. รักความเป็นไทย	☒ 8. มีจิตสาธารณะ

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

☒ 1. ความสามารถในการสื่อสาร	☒ 2. ความสามารถในการคิด
☒ 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา	☒ 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
☒ 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	

7. สาระการเรียนรู้

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทความสารคดี

8. ภาระงาน/ชิ้นงาน

คลิปวิดีโอวิพากษ์สารคดี

9. กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนและคุณครูสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสารคดี (ใช้กระบวนการ GPAS ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล)
2. นักเรียนยกตัวอย่างสารคดีที่ตนเองรู้จัก พร้อมทั้งบอกสาระสำคัญและบอกประโยชน์ของสารคดีนั้น
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา และบรรยายแลกเปลี่ยน เรื่อง หลักการอ่านและหลักการแสดงความคิดเห็นสารคดี (ใช้กระบวนการ GPAS ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล)
4. นักเรียนจับกลุ่ม โดยในแต่ละกลุ่มมีสมาชิกไม่เกิน 5 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มอ่านสารคดีที่กลุ่มสนใจ กลุ่มละ 1 เรื่อง (ใช้กระบวนการ GPAS ขั้นที่ 1 การรวบรวมและเลือกข้อมูล และขั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล)
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำคลิปวิดีโอวิพากษ์ วิจาร์ณ แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสารคดีที่ตนเองอ่าน พร้อมทั้งแนะนำให้ผู้ที่สนใจอ่านบทความนั้น โดยบอกรายละเอียดและเหตุผล ซึ่งครูเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งข้อคำถาม ข้อแนะนำ และแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยความยาวของคลิปวิดีโอไม่เกิน 5 นาที (ใช้กระบวนการ GPAS ขั้นที่ 2 การจัดกระทำข้อมูล และขั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ความรู้)
6. นักเรียนนำเสนอผลงานคลิปวิดีโอหน้าชั้นเรียน คุณครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียนแสดงความคิดเห็น และเสนอข้อแนะนำผลงาน (ใช้กระบวนการ GPAS ขั้นที่ 4 การกำกับตนเองเรียนรู้ได้เอง)

10. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. สื่อบรรยาย เรื่อง หลักการอ่านและหลักการแสดงความคิดเห็นสารคดี

11. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมินผล	วิธีการวัด	เครื่องมือวัดผล	เกณฑ์การประเมิน	การประเมินผล (ผ่าน/ไม่ผ่าน)
ด้านความรู้ 1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ 2. นักเรียนสามารถแสดงเหตุผลประกอบเรื่องที่อ่านได้	- สังเกตและพิจารณาจากผลงานที่นำเสนอ	- ผลงานแผนผังความคิด - การนำเสนอ	- ผ่านการประเมินผลการนำเสนอ	
ด้านทักษะ/กระบวนการ 1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อเท็จจริง คุณค่าด้านต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน	สังเกตการตอบคำถาม	การสังเกต	นักเรียนสามารถตอบคำถามได้อย่างน้อยร้อยละ 80	
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนร่วมกิจกรรมด้วยความมุ่งมั่น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซื่อสัตย์ ตรงเวลาและมีจิตอาสา	สังเกตการตอบคำถาม	การสังเกต	นักเรียนร่วมทำกิจกรรมกลุ่มทุกกิจกรรม	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายอิทธิโชค นาคสนอง

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2555 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พ.ศ. 2561 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการสอนภาษา
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

